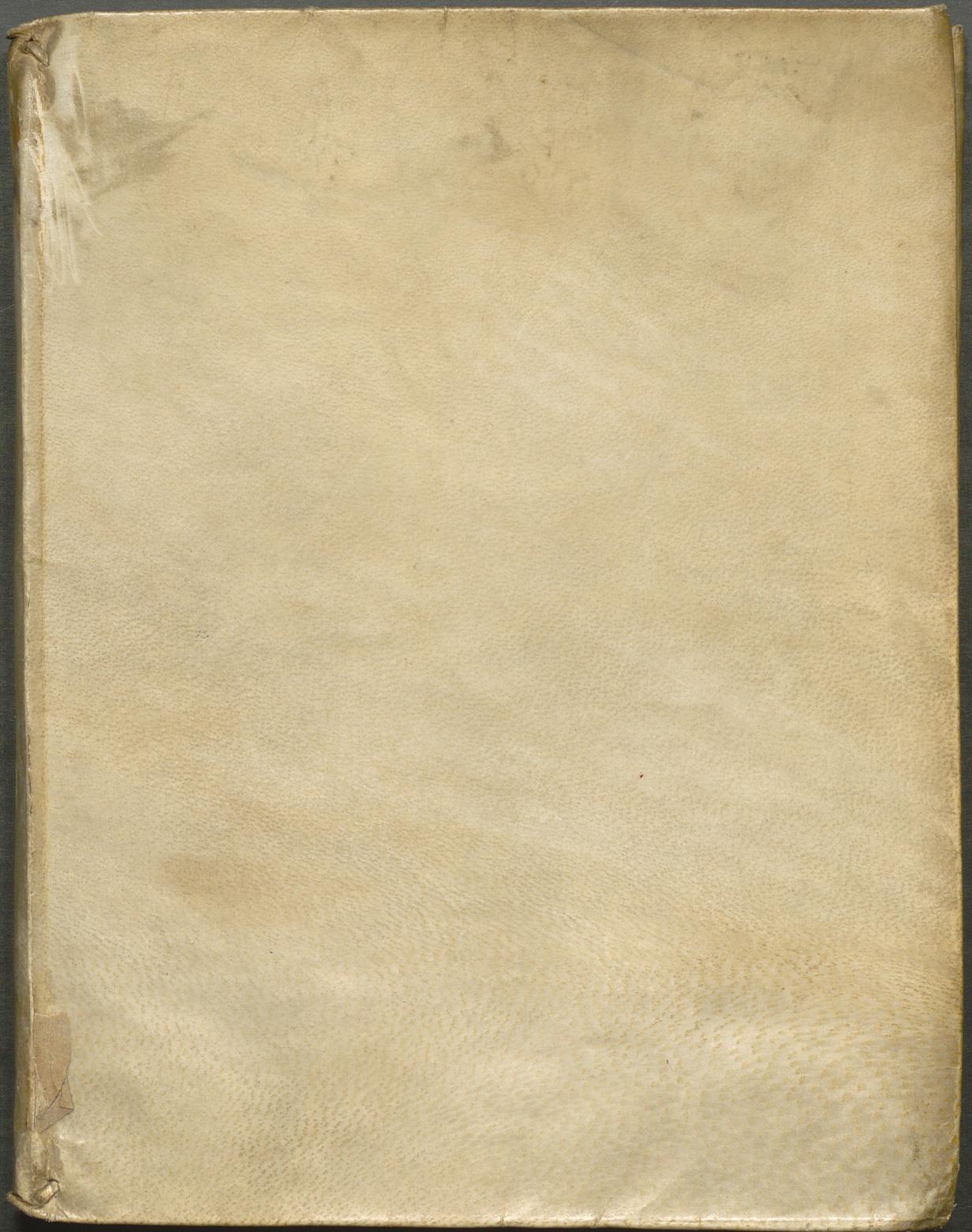

datacolor

26283

Ms. 4.580.

RG 15954

110

P

V

U

Racc

No

To

Co. Pr

Comptoir

Almanach, ofte Journael:

Op het Jaer nae de Gheboorte ons Heeren
ende Salighmakers JESU CHRISTI duysent
ses hondert acht-en-dertigh.

Gecalcleert ende ghepractiseert nae den Nieuwen ende
Ouden stijl, op den Meridiaen der Nederlanden, na d'Observatie van den
vermaerden Astronomo TYCHO BRAHÆ.

By desen Almanach zijn ghestelt verscheyden Wond-
derlijcke Gheschiedenissen.

Item is hier achter by geboeght 't Loon en Keysen der Woden:
Als mede 't varen der Beer-Scheyen ende Schuyten. Mede 't ordi-
naris verlangen ende bekoorten bande Doort-kloek.

t'Amsterdam, by BROER JANSZ.

Wooz Jan van Hilten, Boeck-verkooper / woonende in
de Beurs-straet. Anno 1638.

Januarius heeft xxxj. daghen.

Wel hoe soet sep sijhe Pietje
Com ons nu de Lenten in/
No den is met onse Gietje
Recht gepicht nae sen sin.

Pientwen stijl. **Ouden stijl.**
1 a Jaers-dagh. S 25 22 e Theodosius
2 b Oudenburg. N 10 23 f Worbast.
3 c Sondagh/ N 25 24 G 4. Advent
4 d Lepfigh/ m 9 25 a Kers dagh.
5 e Celesthorus. m 23 26 b S. Steben
6 f 3. Koningen. = 17 27 c Jan Euan.
Het leste quartier den 7. op Donderdagh/
sinogens ten 5. uren 8. minuten.
De Woloen bergaren.

7 g Apons/ = 20 28 d Omof kin.
8 a Parijs/ m 3 29 e Thomas/
9 b Juliaen mart. m 16 30 f David.
10 c 1. Sondagh/ m 28 31 G Sondagh
11 d Kopper Maen. + 11 1 a Januarius.
12 e Geneve. + 23 2 b Steben/
13 f Hylarius/ w 4 3 c Marcius/
14 g Berg. op 3. w 16 4 d Tiburtius.
Pieuwe Maen den 15. op Wpdaagh/ 's moz-
gens ten 6. uren Eclips aende Son.
Spieringh goet.

15 a Paulus Crem. w 28 5 e Celesthor.
16 b Oorschot/ = 10 6 f 3. Koninge
17 c 2. SOND. S. Ancho 7 G Sondagh
18 d Brugge. x 4 8 a Quirijn/
19 e Middelbur. x 16 9 b Juliaen.
20 f Cergoutw/ x 28 10 c Paulus/

Son in Aquario/ op ten 8. onder ten 4. uren.
21 g S. Agniet/ VII 11 d Ignatius/
22 a Vincentius/ V 24 12 e Saturnus/
Het eerste quartier den 23 op Saterdagh/
's mozgens ten 6. uren/ 7. minuten.
Cabbelsau goet.

23 b Wrecht/ s 7 13 f Hylarius.
24 c 3. Sondagh/ s 20 14 G Sondagh
25 d Paulus bekeer. II 4 15 a Maen Jaf.
26 e Policarpus/ II 18 16 b Marcellus.
27 f Jan Guldema. S 3 17 c Anthonis/
28 g Emmeric/ S 18 18 d Pysca/
Wolle Maen den 29. op Wpdaagh/ 's abonts
ten 10 uren/ 46 minuten.
Wouwen-daeghs 'Sockingh goet.
29 a Valerius/ N 3 19 e Martha/
30 b Embden/ N 18 20 f Sebastiaen
31 c Septuagesim. m 3 21 G S. Agniet

**Verhael van ver-
scheiden wonderlijcke
Geschiedenissen.**

Dier was inden Jare
1600. in den Somer
een Schotsch Jongh
Grave/ van Gore ge-
naemt/ van den ghe-
sichte Rutphen, van
een lange roose t'huys
gekomen: hadde veel Broeders ende
Susters / sijnen Vader was in de
onderjarigheyt des Conings Jacobi
in Schotlande onthalt/ doch de kin-
deren waren in goet aensien. Hy
hadde eenē Broeder Alexander Rut-
phen ghe-naemt/ twintigh Jaeren
oudt zijnde: Hy reedt des mozghens
broech (den vijfden Augusti) om
den Coningh te sprecken. Hy secht
den Coningh/ daer was eenen pot
gheslagen gouts gebonden/ die was
in sijnes Broeders huys. De Co-
ningh/nae de Jacht/ rijdt te Vaerde
nae Perth, daer het huys was/ bon-
den den Grave aen Tafel/ men be-
reyde den Coningh het mael/ maer
hy was belust om den pot met den
Gorbe te sien / denckende datter
eenighe antiquiteiten in moghten
wesen: doch hy most eerst eten.
Wort nae den eten boven gebracht/
ende bondt daer eenen gewapenden
Man staen/ met name Andries Hen-
dricksz. Hy speelde den verbaerden.
Alexander houdt hem schier of hy
dien Alexander de Grootte hadde ge-
weest/ recht Hendrickszons poingert
upt / dreyghet den Coningh soo hy
riep: berwijt hem de doot sijnes
Vaders. De Coningh en hadde niet
scherps: Hy begon goede woorden
te geben/ ende sich te ontschuldighen.
Hen-

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

- 1 M^r d'Avanquoir revint icy de la Court. et j'ay donne 12 R pour mes affaires & pour les loyers de Danzig.
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 arrivent icy Mr Rey Ambass. de Pologne, & le D. F. A. D. L. & logerent à deux d'or.
- 7 le matin j'ay veu le D. F. A. D. L. sur le subject de son voyage & M^r d'Ar. alla visiter l'Ambass. de Pologne qui se rendoit au lendemain.
- 8
- 9 M^r d'Ar. traita l'Ambass. de Pol. sp. le lendemain.
- 10 l'Amb. de Pologne & le D. F. A. D. L. pour Gabrier les 2 Electeurs.
- 11
- 12 j'escrivis à Mr Kessignol, et Mr Eppenstein par l'adresse de Mr de P. Rouani.
- 13
- 14 Mr Koenigshaus Com. de Hamburg traita M^r l'Ambass. avec le Marquis de Jaguindoff, Comte de Hadditz, Comte de Leppe, Mr de Resden d'Angleterre, M^r d'Avanquoir, le Comte de Saxe, & Mr du Meurier, s'en alla au Chancel.
- 15 Mr Guentheroth repassa par icy sans veoir M^r l'Ambass. & m'escrivit une lettre par mon cousin Glaser.
- 16 j'escrivis au denne-mars d'Wormis, & en suete à M^r le B. de Kretz & à Hartman Selber, auquel j'ay envoyé 4 R. par mes felix.
- 17 j'appris par la Gazette que le seer Simonoff estoit Confes. de S. Mr de Saxe.
- 18 M^r de l'Amir s'en alla de la part de son Excellence, Mr de la Landgrave, et j'escrivis à Madame la Comtesse de Meiningen, & M^r de la mort.
- 19 j'escrivis à Mr de Maunet au Kiel.
- 20
- 21
- 22
- 23 j'ay donne 1. d'or à Mr Jean Hous pour les gazettes.
- 24
- 25 Mr Saladin Courrier de M^r le Cardinal vint icy de la Court, & avec les ordres apporta les nouvelles, l'ouverture.
- 26 j'escrivis à Mr du Treloy, & par luy à Mr Kessignol & à Mr Eppenstein. Il de la mort de Mr de la Pefra mesmes.
- 27 de nuit.
- 28 M^r recout la confirmation de la mort de M^r la Pr. de Meines par l'ordinaire.
- 29 j'ay veu M^r le Baron Ploth, qui me parla de son affaire.
- 30
- 31

Februarius heeft xxvij. dagen.

Soentjens/kusjes om 't beewarmen
Van dees oude koude man/
Geeft een boesfel in sijn darmen/
Wat gaet Gijerten toch al an?

Nieuwen stijl.

1 d	Ignatius/	nr 18	22 a	Vincentius
2 e	Lichemias/	nr 2	23 b	Emerent.
3 f	Middelbur.	nr 16	24 c	Timotheus
4 g	Arnuypen/	nr 30	25 d	Paul. beke.

Ouden stijl.

Het leste quartier den 5. op Wybagh / 's a
houits ten 7. uren/59. minuten.
De tijt van Waesselen en Pannekoeken.

5 a	S. Agatha/	m 13	26 e	Policarpus
6 b	S. Dorothea/	m 25	27 f	Jan Guld.
7 c	Seragesima/	nr 7	28 g	Sondagh
8 d	Angelus/	nr 20	29 a	Carolus.
9 e	Wemen/	w 1	30 b	Abegonde.
10 f	Scholastica/	w 13	31 c	Brigitta/
11 g	Wickmaer	w 25	1 d	Februarius.
12 a	Goude/	nr 7	2 e	Lichtnis
13 b	Cassel paer.	nr 19	3 f	Blasius.

Nieuwe Maen den 14. op Sondagh/ uae be
midde-nacht/40. minuten.
Carbot goet.

14 c	Quinquagesi.	x 1	4 g	Sondagh
15 d	Deventer l.	x 13	5 a	Agatha.
16 e	Wasselabont.	x 25	6 b	Dorothea
17 f	Afch. dagh/	v 8	7 c	Aquila.
18 g	Diest paer.	v 20	8 d	Helena/

**Son in Pisces/ op ten 7. uren/ ende on-
der ten 5. uren.**

19 a	Wperen/	v 3	9 e	Apolonia.
20 b	Gaudentia/	v 16	10 f	Scholastic.

Het eerste quartier den 21. op Sondagh / nae
de middagh ten 5. uren/8. minuten.
De Spjoekel warm, spaert het hoo.

21 c	Quadragesim.	II 1	11 g	Sondagh
22 d	S. Pieter stoel/	II 14	12 a	Eulalia/
23 e	Wobast/	II 28	13 b	Dominic.
24 f	S. Marthijs/ Quare.	II 28	14 c	Valentina
25 g	Wrecht leerin.	S 27	15 d	Faufina/
26 a	Quateremper.	Q 11	16 e	Juliana/
27 b	Quateremper/	Q 26	17 f	Albertus

Volle Maen den 28. op Sondagh/ 's moz-
gens ten 8. uren/50. minuten.
De Opebaers komen.

28 c	Reminiscerz	nr 11	18 g	Sondagh

Hendrickson bidt voor de Coningh ;
Alexander, soo het schein/ laet hem
verbidden : midts dat de Coningh
beloofde alles soude vergheuen ende
bergheuen wesen. Hy gaet sijnen
Broeder halen : belast den bevenden
ghetwapenden Man den Coningh te
bewaren. Alexander komt weder/
thoont sijnen Couffebant daer hy
hem gheswoert hadde mede te bin-
den. De Coningh begon Coningh
te worden/ wederstontt het gewelddt:
kriep. Herrison gingh loopen. Jan
Ramsey komt boven/wontt Alexan-
der, stoot hem neder van de trappen.
De Grave van Gore wierdt door-
steeken : ende het Huys was in
roere.

De Historie van Spangien
schryft van eenen Spaenschen
Edelman/ Don Riviero ghenaemt/
die tot Majorques woonde; hy hadde
sijnen Slave (enen Moor) schier
doodt gheslaghen. Hadde een seer
sterck Casteel / dat maer eenen in-
gangh en hadde / ende stontt op een
steenrotze/waer tegen de Zee sloegh:
Sijne Huysvrouwe/die in het naeste
Doorp woonde / was haer komen
bermaecken / ende hadt drie kinde-
ren mede ghebracht. Riviero eens
ter Jacht zynde/ heeft de Slave eene
wonderlijcke Jacht / niet van Bee-
sten / maer van Menschen ghedaen.
Hy trecht de Brugge van het Casteel
op / grijpt de Vrouwe ende bindtse
aen een groote kisse / de kinderen
sluyt hy in de naeste Camer : Ende
hy schoffiert de Vrouwe schandelijc-
ken. De Bouwers het gheroep hoo-
rende / jaghen den jagenden Riviero
nae / hem segghende wat Jacht in
sijn Slot was. Hy komt/ moet by-
ten blijven. Den Slave en vzaeghde
noch nae deryghen/ noch nae bidden/
maer werpt den outsten Sone/seven
Jaer

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

- 1 Mr Kachel fut envoyé pour aller trouver le D. G. D. L. par le moyen de son Cl. = devant de 1500 escus. et à Mr l'Abbé un autre de 1000
- 2 Mr des Romains vint de la Court de Mad. la Jangiere et apporta les papiers de Madame A. M. l'Anb. un
- 3 et on comença à faire le service de Madame la Presidente de Mesmes. Le 3. Je servis à Mr du Mauris à Kiel.
- 4 Mr de S. Romain eut une ordonnance de 100. Reichthalen sur Mr Sprockel. qui sera revint le même jour deuy.
- 5
- 6 Mr Smaltius vint de la Suède au soir, et apporta la ratification du T. de W. (Cesuy. le message. -
- 7 Je fus voir Mr Salcius, et l'entretiens tout l'après de jure avec Mr Smaltius, qui me dit que la Reine estoit demeurée par
- 8
- 9 Mr Allego & le Courier Saladin son retourerent en France: & je servis à Mr le hof. de mesme sur la nuit de la feste
- 10 Mr le D. F. A. D. L. revint de l'Armée du Gen. Galay.
- 11 Mr l'Anb. fut parler au D. E. T. L. chez Mr le Colonel Kniphusen. & après le dîner Mr Smaltius vint voir son Excellence qui de
- 12 Mr l'Anb. me donna une ordonnance de 400. Reichthalen sur Mr Albert. ad Mr de Meulley me parla de l'affaire de Mr du Mauris
- 13 La Vallée revint de la Suède, & Salcius envoya à Mr le, lettre de la Reine de Suède, du Chancelier touchant l'envoy de la Reine.
- 14
- 15 Le lundy gras les Agens d'Angleterre, Mr de Vic & Mr Aron de jure ont avec Mr.
- 16 Le mardi gras Mr traite l'Anb. Salcius, Mr le C. Kniphusen, Mr Smaltius à 4. services, et plusieurs autres: & j'ay fait carosse pour
- 17 Mr fut voir après le dîner Mr Salcius chez luy je pour le sujet du tunicé de H.
- 18 Mr Salcius fut toute la matinee avec Mr S. pour le sujet du tunicé de H.
- 19 J'ay receu 400. Reichthalen de Mr Nyot par l'ordonnance de M. de S. pour dont j'ay donne quittance: & Mr des Romains
- 20 J'ay escript à Hartmann Selher en Suède. reaut 100. Reichth. pour son voyage sur Mr la Cour
- 21
- 22 Mr Meusenholt son alla trouver Mr le Marechal de Camp Kentow, de la part de son Excellence pour les affaires du Roy.
- 23
- 24 J'ay acheté pour Mr. Kichtthalen de l'oree chez offenmann, en l'eglise de P. Jean: & Mr arriva la lettre du Roy pour moi de
- 25 Mr du Mauris son alla à Lu bec pour ^{avec son} Bologne avec Mr d'Araucour. reaut à Mr l'Anb.
- 26
- 27 J'ay traité le Gen. Brunnantmeister fidelix Vincent Magot, & mon cousin Mr Wolff Glaser en la maison de Angloy
- 28 Luy avons tous pris les habits de deuil pour la mort de Madame la Presidente de Mesmes. pour r. mannes. Les Mr de Romains reaut la lettre du Roy de la Cour de P. Jean. & j'ay fait carosse pour Mr de S. Romain & j'ay fait carosse pour Mr de S. Romain & j'ay fait carosse pour Mr de S. Romain & j'ay fait carosse pour Mr de S. Romain

Martius heeft xxxj. dagen.

Sp neemt nu geheel bermaecken/
 Nu sy wat berfchapyt toot/
 't Zin maer wi den onder t laecken/
 Gietje leyt en knoet en guoet.

Rienboen stijl.

- 1 d **Albinus**/ $\approx$ 26
- 2 e **Rotterdam** leer. $\approx$ 11
- 3 f **Tergou.** $\approx$ 25
- 4 g **Maria nus**/ m 8
- 5 a **Doekum**/ m 21
- 6 b **Franker**/ $\rightarrow$ 3

Ouden stijl.

- 19 a **Sabinus**/
- 20 b **Gaudentia**
- 21 c **Vastelabon**
- 22 d **Afch** dagh
- 23 e **Botvast**
- 24 f **S. Marthys**

 Het leste quartier den 7. op Sondagh/ nae de middagh ten 1. uren/ 8. minuten.

- 7 **C Oculi** Cabbelesu buytens tijds. $\rightarrow$ 16 25 **S. Sondagh**
- 8 d **Alcknaer**/ $\rightarrow$ 23 26 a **Alexander**/
- 9 e **Dergoes**/ $\rightarrow$ 10 27 b **Pestoz**/
- 10 f **Alexander**/ $\rightarrow$ 22 28 c **Romanus**
- 11 g **Devent. le.** $\approx$ 4 1 d **Martius**.
- 12 a **Beberwoijc** leer. $\approx$ 15 2 e **Lucinus**/
- 13 b **Leo Paus**/ $\approx$ 27 3 f **Celidonius**.
- 14 **Uetare**/ $\times$ 10 4 **S. Sondagh**

Pierulre Maen den 15. op Maendagh/ nae de middagh ten 5. uren/ 39. minuten.

- Schol goet om dzogen
- 15 d **Lejde** leer. $\times$ 22 5 a **Lucinus**/
  - 16 e **Wrecht** p. $\vee$ 5 6 b **Frideric**.
  - 17 f **Amsterdam** $\vee$ 17 7 c **Felicitus**/
  - 18 g **Wstfsterm** paer. δ 1 8 d **Philemon**.
  - 19 a **Joseph**/ δ 14 9 e 40. **marcel**.
  - 20 b **Haerlem**/ δ 27 10 f **Alexander**/

Son in Aries/ op en onder ten 6. uren.

- 21 **C. Judica** Π 11 11 **S. Sondagh**
- 22 d **Cuplenbur.** Π 24 12 a **Gregorius**.

Het eerste quartier den 23. op Dingsdag/ 's morgens ten 1. uren/ 52. minuten.

- Swauwen knagen.
- 23 e **Cyndhabe**/ δ 8 13 b **Leo Paus**/
  - 24 f **Theodorius**/ δ 22 14 c **Euphaxia**
  - 25 g **Maria bootsch** Ω 6 15 d **Longinus**.
  - 26 a **Wstf/ Eda** Ω 21 16 e **Heribert**.
  - 27 b **Francor. Mis**/ $\approx$ 5 17 f **Geer** truyt.
  - 28 **C Palm. Sonda.** $\approx$ 20 18 **S. Sondagh**

Volle Maen den 29. op Maendagh/ 's a bones ten 7. uren/ 17. minuten.

- De Heptbor goet.
- 29 d **Koetrijck**/ $\approx$ 5 19 a **Joseph**.
  - 30 e **Willemsf. p.** $\approx$ 19 20 b **Huybertus**.
  - 31 f **Balbina**/ m 3 21 c **Benedictus**

Jaer oude zijnde/ wyt een Venster op de steen-klippe/ daer hy terstont verplettert was. Riviero begint te sineecken/ ende hy ghelaet sich als of hy daer door beweeght was; maer belast hem hy soude eerst sijnen neuse af-snijden/ tot berggoedinghe van het onghelijck dat hy hem (te weten/ den Slabe) gedaen hadde: Hy doet het. Doen was dien woeraechgierighen Slabe blijde/ dat den eyghenen persoon/ daer hy het op hadde/ soo gheschonden was. Hy baert voort: Verplettert de twee oberighe kinders tegen den muur/ ende werpse hy den eersten: watmen riep/ hy was soo hart als de steenrotze daer hy die op wierp. De Vroude bermoorde hy in haer aller aensien. Cyndelijck valt hy op de steenrotze nae de Zee-kant/ ende heeft sijn selven verplettert/ ende de baren tot roof ghegheven.

T En tijden dat de Franchopfen/ onder de regeringe des Conings Louys de XII. oorloghe in Italien voerden/ storf tot Milanen eenen seer rijcken Coopman/ die eenen Zone van thien Jaeren/ met namen Galeas. nae liet; hy achtthien Jaeren outat zijnde/ versocht nae Venetien te trecke/ om eene groote somme gelts in te manen. De Moeder (die nae des Vaders doot Weduwe was gebleven) doet hem veel schoone vermaningen/ ende laet hem met eenen knecht henen reysen. Als hy by den Venetiaen quam die hem schuldigch was/ wierdt hy van hem te Padua ghebracht/ daer sagh hy sijne Dochter met namen Lucretia; hy verliet de op de selve/ konnt haer heymelijck te sprecken/ hy beloofte te trouwen als sy tot bequamen ouder dom souden ghehomen wesen. Hy geliet sich als hadde hy sijnen knecht nae Milanen

Aprilis heeft xxx. daghen.

'k Mende dat de warme krupen/
En de wasdom van het graen/
Dien doen al de klorcken luyen/
't Is niet rechte Aicuten Vaen.

Aicuten sijt.

Ouden sijt.

1	g	Theodoza/	m 16	22	d	Paulus/
2	a	Pancras/	m 29	23	e	Victor/
3	b	Swal/ <i>leusele</i>	12	24	f	Pigmin.
4	c	Paesschen <i>comuns</i>	24	25	g	Maer. boe.
5	d	2. Paessche.	v 6	26	a	Ludger.

leusele
leusele

Het leste quartier den 6 op Dingsdag/ smozgens ten 10. uren/ 15. minuten.

Maers goet.

6	e	3. Paesschen	v 18	27	b	Desiderius
7	f	Aleksmaer/	v 30	28	c	Gutran.
8	g	Celestinus/	v 12	29	d	Eustachius
9	a	Maria Egypt.	v 24	30	e	Quirijn/
10	b	Ezechiel.	x 6	31	f	Balbina.
11	c	Quasimodo/	x 18	1	g	Paesschen
12	d	Egmont/	v 1	2	a	2. Paessche
13	e	Geertruy. p. v	13	3	b	3. Paessche

Nieuwe Maen den 4. op Woensdag/ smozgens ten 10. uren/ 17. minuten.

Maers goet.

14	f	Goeninge/	v 26	4	c	Ambrosius
15	g	Olympia.	v 10	5	d	Claudius
16	a	Calixtus/	v 24	6	e	Firmijn.
17	b	Amicetus/	v 7	7	f	Egesippus/
18	c	Misericord.	v 21	8	g	Sondag

Son in Taurus/ op ten 5. uren/ onder ten 7. uren.

19	d	Bernardus/	v 5	9	a	Hugo/
20	e	Victor/	v 19	10	b	Ezechiel.

Het eerste quartier den 21. op Woensdag/ s morgens ten 11. uren/ 9. minuten.

Maers goet.

21	f	Simon <i>van Am. tot vey. m.</i>	v 3	11	c	Leo Paus/
22	g	Gajus <i>van Lou. chet. m.</i>	v 17	12	d	Julius/
23	a	S. Joris	v 1	13	e	Justinus/
24	b	Leutwaer. m 15	v 15	14	f	Tiburtius
25	c	Jubila. S. Marcus	v 15	15	g	Sondag
26	d	Paerden/	v 13	16	a	Kochus/
27	e	Anastafius/	v 27	17	b	Amicetus/

Volle Maen den 28. op Woensdag/ s morgens ten 6. uren/ 6. minuten.

Boekingh goet.

28	f	Vitalis/	m 11	18	c	Dalerianus
29	g	Doxt/	m 24	19	d	Vincent.
30	a	Doxtum/	v 7	20	e	Victor/

28. Aprilis 1646
de HOLLSTEIN. 1646

kenen met heel Brieven ghesonden/
maer hy sondt hem met Lucretia,
die tot Milanen in sijnes boedsters
huys wiert bestet. Hy keert met den
Vader van de Dochter nae Vene-
tien/ alwaer hy gelt ontfingh. Drie
daghen daer nae krijght de arme
Venetiaen de tijdinghe datmen niet
en wist waer sijne Dochter Lucretia
was. Galeas stelde den dief/ hy woen-
de om haer. De Venetiaen trecht
na Padua by sijn Wjff/ die van rou-
we heel desperact ende mistroostigh
was. Ten ontschaecker (ich segghe
Galeas) hielt drie Jaer langh huys
met sijn ghestolene Doel/ sonder dat
sijne Moeder ergens van wist: En-
delijck quamen de bakem upt / sijne
Moeder sondt vermomde Manien/
die (beguamen tijdt daer toe verpriet
hebbende) by Lucretia quamen/ haer
den mondt stoppen/ ende dreyghden
te dooden soo sy eenigh gheruchte
maeckte. Sy brachten haer soo in
een Vrouwen Clooster/ daer sy haer
in goede betwaernisse gaben. Galeas
weder komende/ en vindt Lucretiam
niet; den gantschen handel wierdt
hem van de Boedster vertelt: dat
hy ontschaeckt hadde/ was hem we-
der ontschaeckt. Hier dooz is hy soo
rasende ghe worden/ dat hy niet en
wilde eten of drincken: de Moeder
doet hem Lucretiam weder brengen/
doch hy beelde sich seiden in dat de
Domminers haren wille niet haer
ghedaen hadden; dus trecht sijnen
poingiaert upt/ ende seght: Nu en
sullen ons niet meer de menschen,
maer eene selfde doot sal ons schey-
den: Doozstach haer / doozstach
sich seiden; ende dien seiden nacht
wierden sy te samen begraven/ onder
schijn dat sy van Peste waren ghe-
stoppen.

In't

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

Acte de Ratification / source.
Alliance de France et de la Rep.
M. de Courtenay ambassadeur de France en Angleterre.
Legats majori, ambassadeur.

1 Mr l'ambassadeur alla voir Mr le Comte de Hottot apres le dîner chez luy.

2

3 Je fensuy à Mr Hottotman en suede, & luy ay envoyé le paquet de Mr Geispritz à Mr Schaarbroeck.

4 Confessé et communiqué, & Mr l'Ambassadeur nous fit un beau discours sur son.

5 Le soir je fuy voir Mr Salving & luy portay la lettre de Mr Colbert. & souppé avec luy tout seul.

6 J'ay esté pour voir Mr Muller sans le trouver. Je fensuy à Mr Camois, Mr de la Haye, Mr de la Roche par Mr Blaen.

7 Mr Aubry, & Mr Allego revinrent de France. & apres le dîner, Mr alla voir Mr de Vic, & Mr de la Roche de la Cour de Hottot.

8 J'ay receu un grand paquet de Mr Eppenstem. & Mr alla voir Mr Salving Ambassadeur de suede.

9 n'a pas tant de réputer j'ay fort entretenu led. Mistris, & j'ay apris de luy: pour la nouvelle. L'alternative confente.

10 Je fensuy pour la couronne Impériale. & j'ay apris de luy: pour la nouvelle. L'alternative confente.

11 Mr Salving fit son grand festin pour l'Alliance conclue à 3. seruiq. en cet ordre.

12 et le mesme jour le Vice-Chancelier Kuyt arriva à Darnen berg luy prez.

13 Le Tuesday Mr Salving vint voir Mr d'Araux, & luy apporta la lettre de Kuyt sur e.

14 Le Mardi je me les 7. lettres en François, & Mr les envoya le lendemain à la Cour.

15 Le Jeudi nous eus mes la prise de Rhinfpoden par l'ordonance de Cologne &c.

16 J'ay donné un Reichthalen à Jean Htull, pour me fournir les Gaschetes d'Amsterdam le s'epm. i.

17 J'ay escrit à Hottotman en suede, sur le subject des autres seruiq. & m'ay fait aller en France.

18 Mr led. Lindenbrog me vint voir apres le dîner &c. & Mr l'ambassadeur alla voir Mr Salving.

19 Mr Gemmitz Secrétaire de la Rep. de Danzig vint voir Mr de son voyage de Hollande & s'en retourna le

20 Je fensuy à Mr Colbert & à Mr Eppenstem par Mr Speckelherm: & à Mr de Carrou, & par luy à Mr

21 Je fensuy à Mr de Mauveret & Mr de Anasilher à Warsoy, mais les deux demeurèrent icy.

22 Mr de S. Romain vint icy de Gluckstadt, & s'en retourna le mesme jour. & Mr alla voir le matin Mr Salving, & Mr de Courtenay apres le dîner.

23 Le Vendredi matin buché et dîné chez Mr Nugnot. & apres le dîner alla voir Mr Lindenbrog & est le mesme jour j'ay apris,

24 que l'Empereur avoit envoyé les passeports pour nos aller les princes d'Allemagne à Cologne.

25 Dimanche j'ay esté voir Mr Muller, & ben le visle du jour avec Mr Salving qui jorda de 2. M. pour les 25000 R.

26 Le Mardi 27. l'accord fut fait entre Mr le Comte de Hottot & de le 92. Mr Hottot par Messieurs Franck Albert, Racou, & Langschin.

27 Le mesme jour je fensuy à Mr Camois, Mr de la Roche, & Mr Colbert & Mr Eppenstem par Mr Blaen & est le fin mon accord.

28 Le Mercredi 28. je m'ay allay avec Mr Aubry à Gluckstadt pour le voyage de Holstein & y arrivai à 2. heures du soir. Mon hôte en.

29 J'ay allay un paquet de lettres en Pologne par Mr Selay.

30

a Mr d'Araux.
b. Mr le Duc Franck
Albert de Saxe L.
c. Mr de Wick.
d. Mr de Araux.
e. Mr le Comte Kuyt
f. Mr Aubry.
g. le D. Mistris.
h. Mr de Goussier
i. Mr de Tercy.
k. Mr de Moulley
l. Mr Schmidt.
m. Mr Houard.
n. Mr Salving.

Dime
Dime
Dime

28. Voyage
de Holstein.

Mayus heeft xxxj. dagen.

Liebe Jorden wat beginne?
Lieve Gzietie wordje groen?
Gzietjen sitjen nacht of spijne?
Hijnt daer is soo veel van doen.

Nieuwen stijl.

1	b Phil. en Jaco.	→ 20	21 f Anselmus/
2	C Cantate.	W 2	22 G Sondag
3	d Krups bindin.	W 14	23 a S. Joris/
4	e Purmerent	W 26	24 b Adelbertus
5	f Leeuwaer.	W 8	25 t S. Marcus
6	g S. Ja in d'olij	W 20	26 d Cletus/

Ouden stijl.

 Het leste quartier den 6. op Donderdagh/ smorgens ten 3. uren/ 9. minuten. De Schol goet.

7	a Dominicus/	X 2	27 e Anastasius.
8	b Stanislaus/	X 14	28 f Vitalis/
9	C Vocem	X 26	29 G Sondag
10	d Bosch/	V 9	30 a Quirijn/
11	e Doccum/	V 22	1 b Mayus.
12	f Hoon/	V 5	2 e Anastasius/

 Nieuwe Maen den 13. op Donderdagh/ s a bonts ten 6. uren/ 55. minuten. De Wyringh goet.

13	g Hemels. Chri.	V 19	3 d Krups bin.
14	a Doot/ Got.	II 3	4 e Flozian.
15	b Lepden ker.	II 17	5 f Georgia/
16	C Crauw	S 1	6 G Sondag
17	d Rotterdam.	p. S 15	7 a Dominic.
18	e Marcellus/	S 29	8 b Stanislaus
19	f Rotterdam. leerm.	Q 14	9 t Gangolph.

 Het eerste quartier den 20. op Donderdagh/ nae de middagh ten 1. uren/ 57. minuten. Carbot goet.

20 g Drechtel. Q 28 | 10 d Hem. Chri.

Son in Gemini/ op ten 4. onder ten 8. uren.

21	a Rotterdam	m 12	11 e Amandus/
22	b Hoon	m 26	12 f Pancras/
23	C Pingster	m 9	13 G Sondag
24	d2. Pingster	m 23	14 a Bonifac.
25	e3. Pingster/	m 6	15 b Sophron.
26	f Quateremper	m 20	16 t Peregrin.

 Dolle Maen den 27. op Donderdagh / s a bonts ten 6. uren/ 9. minuten. Bos goet.

27	g Hoon leerna.	→ 3	17 d Augustijn/
28	Quateremper	→ 15	18 e Marcellus/
29	Quateremper	→ 28	19 f Prudentia/
30	C H. Diebult.	W 10	20 G Pingster
31	d Petronella/	W 22	21 d2. Pingster

In't Jaer duysendt vijft hondert ende tseventigh vonden sich eenighe Hooghduytsche Gzaten / op de vette (of vastelavont dagen) die doorden Vasten gaen / op't Casteel van Waldenburgh, by Eberard Gzabe van Hohenlo / alwaer men niet endede dan suppen en smelgen/danssen en springen/ om de Joffrouwen die op het Casteel waren geroeghte acnte doen/vermaecht ende tijdt-verdyf te geben: De Edellicden deden eens nae het Avontmael eene Masquera: de van Fauni, bedekt met Linne hembden/die met stoppels of werck/ met peck/ herst/ ende ander ghereetschap daer toe bequaem/ beset waren: In dit gewaet komen sy in de Camer der Joffrouwen / van brandende Tozzen of fackels ghelicht zijnde / beginnen te huppelen / ende het gheselschap dat in de ronde stont te doen lachten: eenen van den hoop een Faveur, (soo noemen sy het gene dat sy van liever handt ontfanghen) latende vallen / wilt eenen fackel-dragher den Acquai dat op rapen/ steecht het byer onbewist in sijn stoppelen kleet. Hy roept om hulpe/ de Gzabe Eberard meynt hem te helpen/ het byer bebanght hem: d'andere loopen om hem / om hem te beschutten / de blamme loopt om haer te verzoenden. Het heele geselschap was beroert. / loopt tot een groote kuppe die van te bozen vol waters in de Sale stont/ maer sy vonden die ledigh / de knapen liepen elders om water: Den eenen biel met 't water op de trappen / eenen anderen oberladen zijnde beswojcht onder het last. Men vout geenem beteren raedt/ dan het byer met op-werpen van veel klederen iyt te bliffen. De licha: men waren heel gheschwoert / ende half gebzaden: sommighe ontqua: ment/ niet sonder veel smerte/ d'andere/ te weten: de Gzabe Everard, sijnen

Le 31. Lundy Mr le Prince et de Brandenburg partit d'icy pour Luckhate apres avoir este visite de tout les Ambassadeurs et deputes de son pays de Imperiaux: et Mr Muller vint d'icy avec Monsieur de Ruyseau vint apres led'uy pour luy dire adieu, se vaillant avec sa famille a Bydenscamp: et se fut voir Mr de Vic, qui me dit, que Mr Roo vendroit icy.

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

- 1 **Z**APPELBOORN supris par le Comendant de Lippstatt.
- 2 **V**inanse Mr de S. Romain son revint à Hamburg avec Mr Vallompre & Carus: et Mr Aubry & moy alla mes à Krumpen & Hachos.
- 3 **D**isné au telhus de Hohenheeren, couché à Ter Heyden.
- 4 **P**asse la riviere d'Eyde, disné à Tonningen, couché à Gherdingen.
- 5 **P**asse par Oldenworth, disné à Funderichstatt, couché à Ter Heyden.
- 6 **P**asse par Medon, disné Brugdorff, couché à Guckstatt à l'ou de Holspern.
- 7 **A**isné à Guckstatt & apres le disner arrivé en bateau à Altenaro.

RETORNE

8 **A**RRIVE A HAMBOURG Samedi matin: et trouve les lettres de Mr Colbert & Mr Morel & receut un paquet de livres de suede pour 16. R. 22. 1/2.

9 **M**r le Comte de Holsby vint dire adieu à Monsieur pour s'en aller en l'Armée de suede.

10 **P**eseriva à Mr Colbert & à Mr Eppenstein par Mr Spreckelheim. — MIEUX & supris.

11 **P**e jour veoir Mr Sahny apres le disner, et bli à Dieu à Mr le Comte de Holsby chez luy.

12 **R**ecut 2 lettres de Mr Colbert, et Mr receut la lettre de la Reine.

13 **L**e ratification du traité de Hainbourg arriva de suede par l'ordinaire de D. Neuman.

14 **M**r Aubry donna à souper à toute la famille, eurent Mr Junin & Mr le C. Meijerhoft.

15 **V**inanse Mr le Comte de Holsby s'en alla en l'Armée suedoise: & Mr l'Amb. traita Mr Ferus & le veut. Col. Singerhausen.

16 **P**ay escript à Mr Colbert et à Mr Eppenstein par Mr Spreckelheim. quels avale jeulpe de suede. Le 17. may receut les nouvelles de la prise de Meppen & Mr Ferus s'en alla par post de Minden.

17 **P**ay escript à Mr Carsthep & à Mr du Maunier par l'ordinaire de Dantzig.

18 **P**ay veu des lettres de Monsieur Colbert, qui me manda qu'il avoit couché mes appointemens à 100. escus par mois.

19 **A**pres le disner j'allay veoir Mr de Vic, & Mr Kambou vint veoir Mr l'Ambassadeur.

20 **M**r le B. D. R. demanda son congé pour faire un voyage à la Court &c.

21 **M**r l'Amb. fut veoir Mr Sahny qui lui communique sa dernière resolution donnée au Roy de France.

22 **P**eseriva à Mr Colbert & à Mr Eppenstein par Mr Spreckelheim: & Mr fut veoir Mr Kambou jusques à 8. heures de soir.

23 **L**e Cel. Meijerhoft s'en alla apres avoir leu 2. comp. de Carrière pour le Prince de Lorraine: & apres le disner le jeune Prince Electeur de Brandenbourg arriva icy de Hollande par mer: & Mr Kambou retourna de D. de D.

24 **L**e 27. Jedy le Duc de Saxe Henry retourna à Vienne pour rendre raison de sa negotiation en la Court Imperialle: & Mr l'Amb. envoya Mr de S. Romain saluer le Pr. Electeur de Brandenbourg de sa part: & apres le disner Mr

25 **M**orel Courier de Mr le Carquis ambassadeur de France, rapporta la Ratification du traité de Hainbourg

26 **L**es lettres de change pour 200. R. pour les suedis à recevoir. **B** apres les nouvelles de la prise de Meppen & Mr Ferus s'en alla par post de Minden.

27 **L**e 29. Samedi matin le Pr. El. de Brandenbourg vint veoir Mr l'Amb. avec sa femme, accompagné du Comte de S. Kambou, & par un train de 8. hommes presque une semaine de chemin: et apres le dîner Mr l'Amb. alla veoir Mr Sahny pour luy faire part de nouvelles de la Courte.

28 **L**e S. Polonois partit d'icy à 8. heures de soir pour Lubeck.

29 **L**e S. Polonois partit d'icy à 8. heures de soir pour Lubeck.

30 **L**e S. Polonois partit d'icy à 8. heures de soir pour Lubeck.

31 **L**e S. Polonois partit d'icy à 8. heures de soir pour Lubeck.

Junius heeft xxx. daghen.

Als het lûchje komt bertoonen/
Tozben dit mit Gzietje uyt:
Wilsse van mit kranffes kroonen
Dan het opgewoopen kruyt.

Nieuwen stijl.

1 e	Picodemus/	☉	4	22 h	3. Pingstier
2 f	Amsterdā/	☉	16	23 c	Desiderius
3 g	H. Sacrament.	☉	28	24 d	Donatus/

Ouden stijl.

C Het tse quartier de 4. op Dypdagh/ 's abonts
ten 8. uren/ 27. minuten.
Bot goet.

4 a	Quintijn/	X	9	25 e	Urbanus/
5 b	Delf kerimis/	X	22	26 f	Eleuther.
6 c	1. Sondagh/	V	4	27 g	Sondagh
7 d	Medenblic/	V	16	28 a	German.
8 e	Medardus/	V	29	29 b	Alexander/
9 f	Primus/	☽	13	30 c	Felix/
10 g	Onophius/	☽	27	31 d	Peronella.
11 a	Swol leerma.	II	11	1 e	Junius.

C Nieuwe Maen den 12. op Saterdagh/ smoz-
gens ten 3. uren/ 56. minuten,
Carpers goet.

12 b	Odulphus/	II	26	2 f	Marcellus/
13 c	2. Sondagh/	☽	10	3 g	Sondagh
14 d	Bziel/	☽	25	4 a	Quintijn/
15 e	Vitus/	☽	10	5 b	Bonifacius
16 f	Vlaerd. p.	☽	24	6 c	Philips/
17 g	Doerun/	☽	9	7 d	Aldegond.

C Het eerste quartier den 18. op Dypdagh/ 's a-
bonts ten 8. uren/ 17. min. uren.
Snoeck en Welbangt goet.

18 a	Marcellus/	☽	23	8 e	Medardus
19 b	Schiedam m.	☽	6	9 f	Primus/
20 c	3. Sondagh	☽	20	10 g	Sondagh
21 d	Zieriezee kern. m	☽	3	11 a	Barnabas/

**Son in Cancer/ op ten half 4. onder ten
half negenen.**

22 e	Debenter leer.	m	16	12 b	Odulphus/
23 f	Worvast/	m	29	13 c	Hillegonda.
24 g	S. Jan Bapt.	→	12	14 d	Heliseus/
25 a	Lebijn/	→	24	15 e	Vitus/

C Dille Maen den 26. op Saterdagh/ 's moz-
gens ten 8. uren/ 19. minuten.
Dus en Baers goet.

26 b	Johannes/	v	6	16 f	Aurelius/
27 c	4. Sond. Haerl. ker.	v	1	17 g	Sondagh
28 d	Worvast/	☉	1	18 a	Quintil.
29 e	S. Pet. en Pau.	☉	12	19 b	Huminus/
30 f	Wofegem paer.	☉	24	20 c	Regina.

synen Broeder Alberus, ende Gre-
gorius, Grabe van Tubingen/ (Hee-
ren in de bloeme harer jeught zynde)
stozben woepnigh uren daer nae.

M En verhaelt dat een jongh
knechtken in 't Landt-Graef-
schap van Hessen verlozen was door
de sorgheeloos heyt van synen Vader
ende Moeder / die hem langhe daer
nae sochten / sonder dat sy hem kon-
den vinden: dit Dozp was vol Woz-
men ende Hoben / seer nae by een
Wosch / waer uyt de Wolven op den
roof liepen. Eenige Jaren daer na
sachmen onder de Wolven / die in de
Hoben quamen / een dier dat niet al
uyt als eenen Wolf en was / dat niet
soo wacker ober de hagen en sprong
als de Wolven. Het welcke dickwils
ende menichmael bande Landt-bou-
wers ghemercht geweest hebbende/
die meriden dat het een dier van een
ander gheslachte was / deden sy den
Stadthouder der plaets daer af de
wete / die daer af den Landt-Grabe
berwittighde : den Landt-Grabe
belaste men soude dit dier naejagen/
ende op wat wyse dat het ware / le-
vendigh vangen. Sy kregent / het
trapte op vier boeten (of veel eer op
handen en boeten) ende toonde een
wozedt ghebaer. In de Sale des
Dorsts zynde / verberghde het sich
onder een banck / ende begon te hup-
pen ende huyken als een beeste. Nu
alsoo men in hem (hoe mismaecht
dat het was) eenige gelijckheyt van
des menschen aenghesichte sagh / soo
beval de Dorst dat het eenen tijdt on-
der de menschen soude gheboet woer-
den / tot datmen beter moght kennen
wat het moghte wesen. Die het in
haere bewaringhe hadden / gueten
haer soo wel / dat het begon tam te
worden / ober-epnde te staen als de
andere menschen / te gaen / ende eyn-
delijck oock beschepdentlijck te spre-
ken ;

*Encelle de m^r
Barry avec le p^rist.*

*18. Ducl de la mare
et François avec son
cheval.*

+++ Suite de Mr Roë Amb.
d'Angleterre.

JUNIUS,

Wiede-maent,

Mr Stuart Secretaire
Mr Schmitz Maître d'hôtel
Mr de St Georgez pour le Roy
Mr Roë par ordre de Mr l'Ambassadeur.

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

- 1 Je suis allé à Mr Colbert, & à Mr Eperstein par Mr Spreckelsheim.
  - 2 Mr Kniphusen vint dîner avec Mr ce.
  - 3 J'ay reçu des lettres de Mr Talon, Mr d'Aubray, Mr Camoisy, & Mr Colbert.
  - 4 Mr Saluus vint veoir Mr l'Arch. pour auoir sa resolution sur la tradition de la Ratiſication, & de l'argent.
  - 5 Mr Saluus enuoye icy la Ratiſication de Suède par son ſecr. Schiller & le Conſtable Vogt que j'ay preſenté à Mr l'Arch.
mais il ne vult accepter celle de Suède, ny enuoyer celle de France pour ce qu'il y auoit est marié par le Roy.
  - 6 apres leſquels Mr fut veoir Madame Eberhards après une abſence de ſeul.
  - 7 J'allay veoir Mr de Vie qui me preſta plusieurs traittez de France. J'ay enuoyé la resolution de la Cour de Bl.
  - 8 Mr de Vie est resté sur le recty de la Ratiſication & la querelle avec Mr l'Arch. et j'escris à Mr Colbert & Mr Eperstein.
  - 9 Leudy 10. Mr alla veoir Mr Bloth & mais: hundenſheim. & Mr Roë Ambass. d'Angleterre arriva icy sur le Elbe. & le Duc
  - 10 Hartz Carl & led. Holten vindièrent icy de Lubeca.
  - 11 Mr Roë Ambass. ext. d'Angleterre arriva à Hambourg au matin: au deuant duquel Mr enuoye Mr de Coman, Allege
et Barroy en carosse: mais luy estant au portuant arrivé en la ville, Mr de S. Rom. alla en ſe maison le compliment de la part de Mr.
  - 12 Le 12 Samedi Mr Roë Amb. enuoye complimenter Mr par son Secretaire, & j'escris en Suède à Mr le Pal. D. & l'Archeueque.
  - 13 Le 14. lundy Mr l'Arch. alla veoir et ſeul Mr Roë apres le dîner avec tout son train: ſavoir de cheuaux & carosse & de ſelle.
ad Mr de Barroy.
  - 14 Le 15. mardi je fus veoir Mr Nagel & Mr Müller pour la querelle de Mr Barroy: & apres le dîner Mr Guerinot arriva icy de Helgum.
  - 15 D'apuy de la liure & chappelet de Danzig avec la solution de la dette: & Mr pria S. Rom. & moy de ne pas escrire à S. J. ce.
  - 16 Le 16. mercredi apres le dîner Mr Roë vint veoir Mr l'Ambass. avec les 2 Responz d'Angleterre & cheuaux de carosse & 6. portouy.
  - 17 Le 17. Mr l'Arch. Secretaire de Danemark vint veoir Mr le matin apportant la resolution du Roy, & la proposition d'Agot: de Mr de
  - 18 Coman, et l'auant d'estre informé de l'intention de l'Ambass. de France d'Arche: sur la paix generale, & le peage de Danzig.
  - 19 Le 18. Vendredi j'ay reçu des lettres de Mr Colbert de Helgum & Eperstein. & apres le dîner Mr de Vie vint d'Arche: de tout ny Messr.
  - 20 Le 19. Samedi Mr de Vie ſen alla en coche par la Hollande en Angleterre le 20. dim. Mr Roë Amb. & Mr Cocow
  - 21 Resident de Hollande en Danemark vindièrent veoir Mr: Le 21. lundy Mr Roë ſen alla à Glückstadt vers le Roy de Danemark.
  - 22 Le 22. Mardy j'escris à Mr Talon, Mr l'Arch. & Mr Colbert pour mes appointemens: & Mr Camoisy pour le debit de Mr Allege
ad Mr de Barroy.
  - 23 et de l'hopital. & à Mr Eperstein: & mon home à Estienne Guesler, de Polte, le tout par Mr Blaen.
  - 24 Le 23. mercredi Mr Kniphusen & Mr Cocow vindièrent veoir Mr l'Ambassadeur. Le 24. Mr Cam. ſecr. de Dan. vint dîner
avec Mr de le matin je fus veoir Mr Nagel & l'eglise de S. Nicolas pour la lettre de Mr Kniphusen: & apres le dîner le Com. de Mecklenbourg
ad Mr Schiller.
  - 25 Le 25. Vendredi Mr alla veoir Mr Cocow Resident de Hollande enuoye icy pour assister au tr. d'Angleterre ad referend. un: pour les preces.
  - 26 Le 26. Mr enuoye le portouy du Roy & de la Reine à la Comteſſe de la Garde par Mr Laquey: & Mr Roë vint icy de Glückstadt.
  - 27 Le 27. le jeune Comte Pal. de Suède arriva icy incognito d'Allegum à la Cust de Hollande: & Mr alla veoir Mr Roë.
  - 28 Le 28. lundy le matin j'ay donné le coffe de Mr de Trehan à Mr Selon pour ſon voyage à France: & apres le dîner je fus veoir Mr
Müller pour le
Laur. & l'Allegum.
  - 29 Le 29. j'ay enuoyé un Memoire des liures à Querebourg: & apres le dîner j'escris à Mr Responal pour moy.
  - 30 Le 30. j'ay enuoyé la lettre de Kniphusen de m. à Mr Colbert & Mr Camoisy, & à Mr Eperstein le tout par Mr Blaen.
- J'ay prie Mr Spreckelsheim d'enuoyer une lettre d'echange de 30. fl. à Mr de Jansſen à Danzig: & apres le dîner j'escris à Mr le Baron d'Arancourt, & Mr de Jansſen: & Mr Saluus alla veoir Mr le Roë Amb. de France & l'Angleterre.

Julius heeft xxxj. daghen.

Heer hoe sel ons Gierje glimmen/
Als sy heeft wat 't hartje lust/
't Sonnetjen sal soo hoogh opklimmen/
Dat sy noyt van Min en rust.

Nieuwen stijl. Ouden stijl.

1 g	Enckhuyf.	X 6	21 d	Eusebius/
2 a	Disitat. Mari.	X 18	22 e	Priscilla/
3 b	Debenter leer.	X 30	23 f	wordt ayt/

 Het leste quartier den 4. op Sondagh/ 12. minuten nae de middagh.

De Hartingh goet.

4	C 5. Sondagh	V 12	24	G Jan Wap.
5 d	Schoonho.	V 25	25 a	Lebuyn/
6 e	Tranquillus/	Y 8	26 b	Johan.
7 f	Claudius/	Y 21	27 c	7 Slapers/
8 g	Priscilla/	II 5	28 d	Wotbaf/
9 a	Enckhuyf.	II 19	29 e	Petr. Paul.
10 b	Lepen/	S 4, 30	f	Abdonius/

 Nieuwe Maen den 11. op Sondagh/ nae de middagh/ 27. minuten. Eclips aen de Son.
Bot en Vos buyten tijds.

C 6. Sondagh

11	C 6. Sondagh	S 19	1	G Julius.
12 d	Rotterdam	N 4	2 a	Mar. Visit.
13 e	Woerden ker.	N 19	3 b	Thomas/
14 f	Lepen leerin	N 4	4 c	Ulricus/
15 g	Schepd. der Apostel.	N 4	5 d	Anselmus/
16 a	Sluys/	N 3	6 e	Goedula/
17 b	Begin der Pont-d.	N 3	7 f	Pancratius

 Het eerste quartier den 18. op Sondagh/ 50. 2. ueren ten 2. ueren/ 40. minuten
Salin goet.

C 7. Sondagh

18	C 7. Sondagh	m 0	8	G Sondagh
19 d	Vlaerding.	m 13	9 a	Priscilla/
20 e	Josephus/	m 26	10 b	7 Woeders
21 f	Fredericus/	m 8	11 c	Benedictus
22 g	Maria Maag.	m 21	12	Paus Paus/

Son in Leo/ op ten 4. onder ten 8. ueren.

23 a	Wrecht kern.	v 3	13 e	Margrieta
24 b	Wotbaf/	v 15	14 f	Porbertus/

 Volle Maen den 25. op Sondagh/ s abonts ten 10. ueren/ 27. minuten.
De. Mofseien goet.

25	C 8. Sondagh	v 15	15	G Wv. schep.
26 d	S. Anna/ Hoon le.	v 15	16 a	Hilarius/
27 e	Cergou kern.	v 21	17 b	Pontsd. be.
28 f	Panthaleon/	x 3	18 c	Armutphus
29 g	Cyndhobe/	x 14	19 d	Epaeroen
30 a	Beemst. biddag	x 26	20 e	Joseph/
31 b	Beemster/	v 9	21 f	Fredericus.

ken ; doen begon hy (soo verre als hem konde heugen) te vertellen / dat hy in eene gracht met de Wosben hadde ghewoont / die soetelyk met hem handelden/ ende hem altydt het beste deel van den roof gaben.

DEn Hertoge van Ferrare / Alphonso de Esté, eens in ghemeen praet eene vraghe byhenghende van wat ambacht de meeste lieden wierden gebonden? Den eenen sepde Schoemnaeckers / den anderen Snyders / den derden Schippers / den vierden Procureurs in quade staeken / den vyfden Arbeiders; elck sepde het sijne. Gonelle, vermaerde Bouffon/ of Maech-geck/ sepde dat ter meer Medicijns dan andere ghesachte van lieden waren : Ende weddet teghen den Hertoghe sijnen Meester (die dat seer verre wierp) dat hy sulcks in vier-en-twintigh uren soude waer maken ende bewyssen. Des anderen daeghs 's moeghens gaet Gonelle wpt sijn Logijs met eene groote slaep-mutse / ende eenen hoest-doeck om den kinne/ eenen hoet daer op / den mantel om hoogh aen den hals getrocken. In dit gheswaet neemt hy sijnen gangh nae het Pallays sijnner Excellentie/ door de Strate des Anges. De eerste die hy ontmoetet vraght hem wat hy heeft? Hy antwoordt: Eene rasende pijnre der tanden. Ha! mijnen vriendt (seght den anderen) ick weet de beste receptre van de woereldt teghen die quale / ende seghtse hem. Gonelle schryft sijnen naem in sijn tafel-boeckken/ sich gelatende als of hy de receptre schreef. Eenen stap boorder/ vinter noch twee of drie by een/ die het selve vraghen / ende elck geest hem sijne remedie: Hy schryft haren name/ als hy des eersten ghedaen hadde: ende soo allepshens langhs die Strate voortgaende / en ont-

18. de Luceas sen alle 2. vers

Le 21. pay priy men scribe l'achon Schoster de R. pay moy

Le lundy 26. july 1651. mas. in. n. en. ia 78. R. b. dont j'ay donne l'hopsele de Jean 10. d'op. en. ma. - 6. A. non. scribe - 6. pour la chambre de conseil - 1. R. pour du papier 1. R. pour les port. a. ch. 3. R. 7. f.

Le samedi 31. july. Mr. Spruchelheim m'en vray me 800 fl. monnoye de Hollande qui m'avoit este ordonne par Mr. Colbert ju. Mr. Houtaf le tout faisant 720. Rich. d. l'ay. dont j'ay donne le mesme jour A. Mr. Spruchelheim pour l'argent mesle - 30. R. - Le lundy en l'airant 2. july. A. Mr. selon pour l'argent en voye ex. sude 15. R. = pour le port de lettre 8. R. = A. mad. Hartman. Vrohesse de Trelan 32. R. = pour le port de lettre 8. R. = A. Mr. Houtaf le tout - 7. R. =

Augustus heeft xxxj. dagen.

Maer het leven dan soo soetjes/
Als het bypen aengenaem/
Wacker gingen bep de boertes/
Als ons Gijerje quam in kraem.

Neubren sijt. / Alderwe. Ouden sijt.

I. C. 9. Sond. Piet. band. 22. C. Mar. Ma.

¶ Het leste quartier den 2. op Maendagh / 6. minuten nae middeernacht.
Seelt goet.

2 d Steben/	8 3	23 a Apollinar.
3 e Debent. p.	8 16	24 b Botbast.
4 f Francker	8 28	25 c S. Jacob/
5 g Rotterdam pa.	II 13	26 d S. Anna.
6 a crans/ Christ.	II 27	27 e Hermelus/
7 b Woon/	5 12	28 f Placidia/
8 C. 10. Sondagh	5 27	29 C. Sondagh

¶ Nieuwe Maen den 9. op Maendagh / 5 a. bonnes ten 7. uren / 1. minute.
Scharren goet.

9 d Botbast/	Ω 12	30 a Abdon.
10 e S. Laurens/	Ω 27	31 b German.
11 f Ciburcius/	♄ 12	1 c Augustus.
12 g S. Clara/	♄ 27	2 d Steben/
13 a Hypolitus/	♄ 12	3 e Cariaen/
14 b Botbast/	♄ 26	4 f Iustinus/
15 C. 11. Mar. Hem.	m 9	5 C. Sondagh

¶ Het eerste quartier den 16. op Maendagh / nae de middagh / 2. minuten.
Bot goet.

16 d Hartjes dagh/	m 23	6 a Christoph.
17 e Hieronimus/	→ 5	7 b Donatus
18 f Agapitus/	→ 18	8 c Cyriacus/
19 g Sebaldu/	↘ 0	9 d Botbast/
20 a Bernardus/	↘ 12	10 e S. Lauren.
21 b V. Wrecht/	↘ 24	11 f Ciburcius/
22 C. 12. Sond. Hott. ke.	12	12 C. Sondagh

Son in Virgo / op ten 5. onder ten 7. uren.

23 d **Both. Wtre. l. m** 6 | 13 a **Hypolitus/**

¶ Dolle Maen op Dingdaagh den 24. nae de middagh ten 2. uren / 2. minuten.
Dox goet.

24 e S. Bartholom.	♄ 29	14 b Botbast/
25 f Nickmaer ker.	♄ 11	15 c Mar. Hem.
26 g Seberijn/	♄ 23	16 d Ieroen/
27 a Ende der Honsda.	↘ 17	17 e Hieronim.
28 b Augustinus/	↘ 18	18 f Helena/
29 C. 13. Son. Jans. day.	↘ 19	19 C. Sondagh
30 d Amerfoort/	8 13	20 a Bernardus
31 e Paulinus/	8 25	21 b Anastafius

ontmoetet hy niemant die hem niet eenige recepte en gaf / de eene althijds van de andere verschillende / elck seggende / dat de sijne best beproeft / bast ende boosfecker helpende was. Als hy nu in de Neder-sale van het Palays was ghekomen / daer wierdt hy van veel volckes omset (alsoo hy van allen gekent was) dewelcke / nae dat sy sijne quale verstaen hadden / hem recepten met hoopen gaben / die elck septe de beste des wereldts te wesen : Hy bedancktese / ende schrijft oock hare namen. Als hy in des Hertogen Camer kront / roept sijne Excellentie van verre: Maer, wat hebt ghy Gonelle ? Hy antwoorde met eene deerlijke / lamme / genaechte stemme: Ick hebbe de strengste pijn der tanden die oyt was gevonden. Waer op sijne Excellentie septe: Ha Gonelle, ick weet eene saecke die terfont de pijn sal doen vergaen, al waerden tandt schoon bedorven: Meester Antoni Mussa Brassavololo, mijnen Medicijn, en heeft noyt beter ghevonden; Doet dit en dat, ghy sult terfont genezen zijn. Terfont wiert Gonelle sijne slaep-mutse ende al sijne pauullen daer heenen / roepende: Ende ghy oock, mijn Heere, zijt Medicijn. Siet hier de namen der gene die ick van mijn Logijs tot het uwe ghevonden hebbe: Daer isser by-nae twee hondert, ende noch ben ick maer door eene strate ghegaen. Ick wedde dat icker meer dan thien duysent in dese Stadt sal vinden, soo ick over-al wil gaen. Vindt my soo vele lieden van eenigh ander ambacht.

L Ivinus Lemnius verhaelt / dat Leenen by sijnen tijde sich selben ingebeeldet heeft dat hy alreede doot was: als sijne vrienden hem tot eten ende drincken vermaenden / hy septe dat de dooden geene spijs en behoefden: als hy nu ses daghen ghebast hadde.

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

- 1 Le Conte Kurst haict M^{rs} les bourgeois et Senat. de ceste uille à Tollen, p^{er} son fort splendidelement.
- 2 M^r l'Ambass. d'Angl. haict M^r l'Amb. avec les Residens de Hollande, d'Angleter. Mr Sangerhusen, M^r l'Abbe d'Asy, et de Meulles.
- 3 M^r tomba malade à disner d'une fiebre double tierce: et apres le disner sejourna à Mr Eppenstein par B. Schorling.
- 4 *que M^r m'envoya copier incontinent.*
- 5 Mr Salicy vint veoir M^r malade et luy apporta la quittance generale la ratification, et la lettre de Kurst lu 2e Aoust.
- 6 matin j'ay receu des lettres de Mr Colbert, Mr Camilly, et Mr Eppenstein touch. l'expedition de Mr H. Schm. Et apres le disner j'ay choisi.
- 7 Le samedi 7 Mr de Goussencourt se va alla en France avec le messager d'Amsterdam et porta en Court la ratif. Le M^r d'Alle.
- 8 action d'Alle. la quittance generale de 400 R. et les passeports de l'Emp. pour les Princes d'Alle. come aussi demand. ordre pour.
- 9 aller à Cologne: et Mr Martin M^r d'hopel de Mr de Rorke arriva icy ex pres. de suite. Et le soir je fis marche avec Mr Frobenig.
- 10 de tout le M^r d'Alle. pour un R. surquoy je luy ay donne 30 R. Reste à 185.
- 11 Le dimanche 8. Aoust Mr Rendorff me vint veoir, et je m'en allay souvenner avec luy, et allay veoir l'ELBE 2. Mr D. D. M^r l'Amb.
- 12 Le lundy 9. apres le disner je fus veoir Mr Muller qui me conta la poursuite des Impériaux pour veoir de passer par les Princes.
- 13 Le Mardi 10. j'ay escript à Mr Eppenstein par Salustias Lang Potestest. d'icy en Hollande p^{er}.
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31

malade de M^r.

M^r l'Amb. de Cologne.

September heeft xxx. daghen.

Wat sou Iorden bette sojjes
Maet sijn Grijtjen eten soet/
Doentjes met een slaef bol kroepjes
Doet een mensch te wonder goet.

Nieuwen stijl.

Ouden stijl.

Ⓢ Het leste quartier den 1. op Dingsdagh/ 's a-
bonts ten 7. uren/ 54. minuten.
Salm goet.

1 f	Alckmaer paer.	II 9	22 t	Cimotheus
2 g	Albeou paerde.	II 22	23 d	Botbast/
3 a	Justinus/	S 6	24 e	Bartholo.
4 b	Donicked.	S 21	25 f	Lodobicus.
5	C 14. Sondaghy	Ω 5	26	G Sondaghy
6 d	Magnus/	Ω 20	27 a	Hontsd. eyn
7 e	Deventer/	Ⓜ 5	28 b	Augustin.

Nieuwe Maen den 8. op Woensdaghy, smoz-
gens ten 2. uren/ 36. minuten.

8 f	Maria geboort.	Ⓜ 21	29 t	Jan ontho.
9 g	Corgonius/	Ⓜ 6	30 d	Hillegond.
10 a	Hilarius/	Ⓜ 20	31 e	Paulinus.
11 b	Prothius/	m 5	1	September.
12	C 15. Sondaghy	m 18	2	G Sondaghy
13 d	Dalckenb. paer.	→ 1	3 a	Justinus/
14 e	Crups verheff.	→ 14	4 b	Antonius/

Der eerste quartier den 15. op Woensdaghy/
's morgens ten 2. uren.
Schelbisch goet.

15 f	Quatertemper/	→ 27	5 t	Magnus/
16 g	Cornelis/	Ⓜ 9	6 d	Eberard.
17 a	S. Lambert/Quate.	7 e	7 e	Marcellus/
18 b	Quatertemper/	Ⓜ 3	8 f	Mar. gebo.
19	C 16. Söd. Amsterd. k.	9	9	G Sondaghy
20 d	Botbast/	Ⓜ 2	10 a	Hilarius/
21 e	S. Matthijs/	Ⓜ 8	11 b	Protiaen/
22 f	Franchf. Dis/	Ⓜ 20	12 t	Sirtus/

Dolle Maen den 23. op Donderdaghy/ smoz-
gens ten 6. uren/ 40. minuten.
Spieringhy wort goet

Son in Libra/ op en onder ten 6. uren.

23 g	Alckmaer/	V 2	13 d	Philips/
24 a	Samuel/	V 15	14 e	Crupsche.
25 b	Haagh kermiss/	V 27	15 f	Stofani.
26	C 17. Sondaghy	V 10	16	G Sondaghy
27 d	Wees kermiss/	V 23	17 a	Lambert.
28 e	Haagh pae.	II 6	18 b	Columba
29 f	S. Michiel/	II 19	19 t	Januar.

Het leste quartier den 30. op Donderdaghy/
's abonts ten 7. uren/ 54. minuten.
Pietermannen goet.

30 g	Dyancn/	S 2	20 d	Eustachius

hadde/ ende den sevendenden dagh aen
quam/ nae den welcken (als Hippo-
crates schrijft) de mage geen doetsel
meer en kan ontfanghen/ waren de
vrienden seer beducht. Sy hebben
de Camer doncker ghemaect/ ende
eenighe vermomde met witte Lae-
kenen obertoghen/ als dooden toe-
ghemaect; sy decken eene Tafel/
ende banchen lustigh; de siecke siet
het spel aen/ draecht wat sy aen-
gaen/ ende wat sy booz lieden zijn?
sy segghen dat sy dooden zijn. Hoe?
seght hy: Eten de dooden? Sy seg-
ghen/ ja; of als sommighe verha-
len/ dat sy niet en aten/ maer peusel-
den. Hy valt mede aen 't eten/ ende
haelt sijne schade lustigh in. Nae den
eten valt in slaep (want den drancht
die hy drancht was daer op ghe-
maect) ende is door goedit bedroggh
genesen.

D Aer was in Spangien eenen
gheleerden ende aensienlijcken
persoon die twee Sonen hadde: den
eenen was ontrent derthien Jaren
oudt/ sy dede wat dat nae boosheydt
smaecte; waer ober de Moeder so
verkwonnen van toren is gheweest/
dat sy hem begon te verbloeden/ en
(o groutvel!) al de Durbelen ober
te geben/ biddende of wenshende
dat sy hem wegh hoerden; dit was
ontrent thien uren des abonts: ende
dit en gheschiede niet booz eenmael/
maer verscheydene reysen; waer
ober het kindt heel verschrikt ende
verbaest was/ gaet op de plaetse/ al-
waer hy is verdwonen/ soo datmen
hem niet en kost vinden/ hoe neer-
stigh datmen hem oock socht. Ick
gheve u te bedencken in wat angst
de Ouders waren. Naer dat noch
meer te verwonderen was/ me bont
norghens niet opens daer hy door
soude mogen gekomen zijn. Twee
uren daer nae hoorzen de Vader ende
Moeder

SEPTEMBER,

Herfst-maent.

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

October heeft xxxj. daghen.

Een Lamoentje of Dreyfysje/
 't Zy een Rinfch of Franfche nat/
 Ober 't Hoentje Dorben krepfje/
 Mijgt hebje dan noch wat.

Nieuwen stijl.

1 a **Dannis/** S 16
 2 h **Beberwije** leer. A 0
 3 **C 18. Sond.** Lende k.
 4 d **S. Franciscus/** A 29
 5 e **Wreda/** W 14
 6 f **Fides jont.** W 29
 Nieuwe Maen den 7. op de middagh.

kreest goet.

7 g **Dianen/** E 14
 8 a **Regenfridis/** E 28
 9 b **Schouho.** m 13
 10 **C 19. Sondagh.** m 26
 11 d **S. Swol/** H 10
 12 e **Staberem/** H 23
 13 f **Harlingen/** W 5

Het eerste quartier den 14. op Donderdagh/
 's abouts ten 7. uren/ 21 minuten.

Keimphanen goet.

14 g **Beberwije** ver. W 17
 15 a **S. Beberw.** p. W 29
 16 b **Gallus/** W 11
 17 **C 20. Sondagh** W 23
 18 d **S. Lucas/** Heerl. H.
 19 e **Purmerent/** X 17
 20 f **Haerlem** koop. X 29
 21 g **Dozt/** V 11

Deille Maen den 22. op Vrydagh/ 's abouts ten 9. uren/ 56. minuten.

De Gansen goet.

22 a **Seberus/** V 24
 23 b **Seberinus/** S 6
Son in Scorpio/ op ten 7. onder ten 5. uren.

24 **C 21. Sondagh/** S 19
 25 d **Haerlem** Gffe. II 3
 26 e **Wrecht** leerin. II 16
 27 f **Botbast/** II 29
 28 g **Simon Juda.** S 13
 29 a **Camertje/** S 27

Het leste quartier den 30. op Saterdagh/
 's mazgens ten 4. uren/ 3. minuten.

De Eptvogels goet.

30 h **Botbast/** A 11
 31 **C 22. Sondagh/** A 25

Ouden stijl.

21 e **S. Matthe.**
 22 f **Mauritius.**
 23 **G Sondagh**
 24 a **Samuel.**
 25 b **Firmijn/**
 26 c **Cyprianus/**
 op Donderdagh op

27 d **Cosin. Da.**

28 e **Wenclaus**

29 f **S. Michiel**

30 **G Sondagh**

1 a **October.**

2 b **Leodiga/**

3 c **Etwald.**

14. op Donderdagh/

's abouts ten 7. uren/ 21 minuten.

4 d **Franciscus**

5 e **Emerentia.**

6 f **Fides/**

7 **G Sondagh**

8 a **Regenfrid.**

9 b **Dionisius/**

10 c **Victor/**

11 d **Gommer.**

Moeder groot geruechte in eene Camer boben de hare / ende bernamen het kindt dat jammerlijck kerinde. Sy gaen daer nae toe / ende doen met den scutel de ghesotene deure open / ende vonden dit kindt in soo jammerlijcken staet / dat het deerlijck was aen te sien ; want boben dien dat sijne kleederen heel verscheurt waren / soo hadde het sijn aensicht/ de handen / ende schier het gantsche lichaem / als van doornen op-gheaft / gheschraapt ende gebist. Van dien gantschen nacht en konde hy tot sich selven niet weder komen. Des anderen daeghs vzaeghde men hem hoe hy soo mismaecht quam te wesen ? Hy antwoorde / dat soo hy op de plaetse was / leelijcke ende verschrickelijcke Maanen by hem zijn ghekomen / die hem sonder woort te spreken seer suelijck op-namen / ende hem op enen bergh vol doornen ghesleept / ghekeert / ende gelwent hadden / waer door hy soo mismaecht was : ende dat sy hem van het leven souden berooft hebbe / doch dat hy sich in sijn herte Gode beval. Dus hadden hem die Weuls door een kleyn vensterken in de Camer gezocht / daer hy wiert ghebonden. Dese knecht is van dese bescekinghe doof / ende in quade gestaltenisse gebleben / ende en hadde niet gaerne dat hem penant sulcks indachtigh maecte. De ooze hadde eene deure voor den vloeck gheweest ; dus is de selve verstop / op dat hy dierelijcke niet meer en soude hooren.

En Goutsmits Geselle reysende in Italien / wiert van den about overballen / hy kreegh eene keerse van verre in het gesicht / (want wat gloeyt ende glinstert woort verre ghesien) hy gaeter nae toe / konit aen eene Speloncke / hoort volck / klopt aen / woort in ghelaten. Hy sagh wel wat

OCTOBER,

Wijn-maent.

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

November heeft xxx. dagen.

Moetje niet booz alles forgen
Lieve Jorden soete Daer?
Og noch Darchen moermen bozgen/
't Moet betaelt zyn binnen 't Jaer.

Nieuwen sijl.

- 1 d **Widerheftigen** / m 9
2 e **Wider** ziele/ Hoozn le. 23
3 f **Hubertus** / ≈ 8
4 g **Modesta** / ≈ 22

Ouden sijl.

- 22 a **Sebertus** /
23 b **Seberijn** /
24 c **Felix** /
25 d **Crispijn** /

Nieuwe Maen de 5. op **Byvdagh** / 's abonts
ten 10. uren / 42. minuten.
Dincken goet.

- 5 a **Schagen** / m 7
6 b **Egmont** / m 21
7 **C 23. Son. Willebror**
8 d **Rotterd.** leerm. → 18
9 e **Theodoruz** / v 0
10 f **Schozel** be. v 13
11 g **S. Maerten** / v 25
12 a **S. Marlingen** / ≈ 7

Het eerste quartier den 13. op **Saterdagh** /
nae de middagh ten 3. uren / 45. minuten.
Remphanen goet.

- 13 b **Virius** / ≈ 19
14 **C 24. Sondagh** / X 1
15 d **Hoozn** / X 13
16 e **Ottimarus** / X 25
17 f **Amandus** / v 7
18 g **Delf** hoepmar. v 19
19 a **Eliza** beth / v 2
20 b **Debenter** leer. v 15

Volle Maen den 11. op **Sondagh** nae de mid-
dagh / 53. minuten.
De Keppers goet.

- 21 **C 25. Sond. Mar. pze.** 11 **G S. Maer.**
Son in Sagittarius op ten 8. onder
ten 4. uren.

- 22 d **Leyden** be. II 12
23 e **Clement** / II 26
24 f **Chysfogonus** / S 9
25 g **S. Catharina** / S 23
26 a **S. Duffinge** / Ω 8

Het leste quartier den 27. op **Saterdagh** /
's mozgens ten 11. uren / 44. minuten.
Snippen goet.

- 27 b **Vitalis** / Ω 21
28 **C 1. Abent** / ≈ 6
29 d **Botbaf** / ≈ 20
30 e **S. Andries** / ≈ 4

wat het gheslagen was: het was te late: sit mede aen Casel: daer waeren eenighe Mans ende Vrouwen. Alsinen te bedde soude gaen/ neemt een Vrouw de keerse/sicht hem wat toe / wijst hem boozt in een doncker gat/met de keerse wegh gaende. Hy wilt sijne schoenen los maecten (en verschrickt niet Leser) hy tast in de wonde van eenen dooden Man. Hoe hy verschrickte geef ick u te bedercken. Wat raet? Roepen niemant soude het hooren. Wegh loopen den wegh was beset. Sich ter weere stellen? hy was te swack: Daer was noch eenen raedt / Godt den Heere om hulpe te bidden. Hoe wereltsch dat hy was / hoe hy Godt in woelde vergeten hadde/ noch breecht (niet sonder Godes in-geben) een vperigh ghebedt wpt sijn benaut herte / ende als ghy sult hooren / hy is selfs in de Speloncke verhoort. Gebeden hebbende / gaet hy aldus te wercke: Het weynigh gelt dat hy hadde leght hy onder sijn oorkussen/sijne kleederen/ hembde/ en al/ leght hy boven op de deecken: Ontrent twaelf uren konat eenen tot hem/ eenen poinghaert in de eene hant/eene keerse in de andere handt hebbende. hy geliet sich als hadde hy geslapen. De Hoover siende sijne kleederen/ neemtse wegh/ doorsoecktsse: komt booz den dagh op de selve wijze/ ende bzenghtse weder. Hy gheliet sich te slapen. Des mozghens saght hy van verre wat lichts/ hy kleet sich / ende soeckit soo langhe dat hy quam daer hy in ghekomen was: daer en was stoel noch bankt/man noch vrouwe/ het was al wegh/ wptghenomen desen benauden Keersigher. Hy gaet wat boozt/ daer komen hem een deel van dese Gasten tegen/ bzagen waer hy den bozigen nacht geslapen hadde? hy seude dat hy het niet en wist; als sy het niet bzevghen niet en konden

NOVEMBER,

Slacht-maent.

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

- I
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- M**
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

December heeft xxxj. dagen.

Laet de Winter blocken wepen/
Als ghy zyt in als versten/
Wilt mit Ghetien wat vermeyen/
Want het om sus kan gesghien.

Nieuwen stijl.

- 1 f S. Clop/ ≈ 18
2 g Bibiana/ m 2
3 a Harderwoije. m 16
4 b Barbara/ m 29

Picute Maen den 5. op Sondagh nae den
middagh/45. minuten. Eclips aen de Son.
Oesters goet.

- 5 C 2. Advent/ → 13
6 d S. Nicolaes/ → 26
7 e S. Ambrosius/ v 8
8 f Maria ontfan. v 21
9 g Hoogstrat. ≈ 3
10 a Paerden/ ≈ 15
11 b Damasus/ ≈ 27
12 C 3. Advent/ x 9

Het eerste quartier den 13. op Maenbagh na
de middagh ren 1. uren/38. minuten.
Cabbelfau goet.

- 13 d S. Lucia/ x 20
14 e Picasus/ v 2
15 f Quatertemper/ v 15
16 g Everardus/ v 27
17 a Quatertemper/ v 10
18 b Quatertemper/ v 23
19 C 4. Advent/ II 6
20 d Botbast/ II 20

Volle Maen den 21. op Dingsdag/ s mor-
gens ten 2. uren/32. minuten. Eclips.
De Spuitvogels goet.

- 21 e S. Thomas/ S 4
Son in Capric. op te half 9. onder ten half 4.
22 f Theodosius/ S 19
23 g Didimus/ Ω 3
24 a Botbast/ Ω 18
25 b Kersdagh/ m 3
26 C S. Steben/ m 17
27 d S. Ja Euang. ≈ 1

Het leste quartier den 28. op Dingsdagh/
s morgens ten 4. uren/48. minuten.
Oper by goet Bier goet.

- 28 e Omosef kinde. ≈ 15
29 f Thomas Agui. ≈ 29
30 g David/ m 12
31 a Silvester/ m 15

Enden stijl.

- 21 c Mar. presē.
22 d Cecilia/
23 e Clement/
24 f Chrystofa.

G Sondagh

- 25 G 26 a Conradus/
27 b Vitalis/
28 c Theophil.
29 d Botbast/
30 e S. Andries
1 f December.

G 1. Advent

- 2 G 3 a Claudiaen/
4 b Barbara/
5 c Crispijn/
6 d S. Nicola.
7 e Agata/
8 f Mar. ontf.
9 G 2. Advent
10 a Melchi.

den weten/ lieten sy hem gaen. Hy
gaet noch boorder/ daer konter hem
noch een deel teghen: sy vraghen het
selve; hy antwoort het selve: Boor
de lestemael konter noch een deel/
die wilkent weten: Hy seght: Al sou-
de ghy my dooden. ick en kan het u
niet wijsen. Sy meynende dat hy
sonder gelt was/ ende niet breefende
dat hy haer soude ontdecken/ geuen
hem een stuck gelt/ en laten hem
gaen: Hy sagh/ wat boorder gaende/
cen vergult krapier liggen/ het welc-
ke hy wijselijck liet sghen; want
het krapier hadde moghen bekendt
worden/ ende men hadde hem boor-
den rober of Straet-schender mo-
gen houden. Hier wyt leeren wy vier
dinghen. I. By tijdes in eene goede
Herberghe te gaen. II. God in alle
nooden aen te bidden. III. Heusch
vast monde te wesen. IIII. Ende niet
lichtelijck wat aen te tasten dat wy
onder wege vinden.

Binnen Florenten was eenen
grooten Leeuw opgheboort/ die
sulck gewelt dede/ dat hy de Cralien
sijner ghebanghenisse brack/ ende
grouwelijck briesfchende door de
Stadt liep/ peder op de vlucht ja-
gende. Een jongh kint/ den eenigen
Sone sijner Moeder/ quam te hoort/
getaechte onder des briesfchers poo-
ten: De Moeder dit siende/ versinolt
in tranen/ ende door de Moederlijcke
liefde de swachheyt hares gheslach-
tes verwinnende/ valt op den ver-
sinder aen/ ontruckt hem haer kint/
ende loopet henet.

DECEMBER,

Winter-maent.

Nieuwen stijl.

Anno 1638.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

Verscheyden wonderlijcke gheschiedenissen.

Arion is een Harp-slager gheueest / ghebozen in de Stadt Methymnus in 't Eplandt Lesbos, die om sijn konsten / daer in hy alle andere Musicijs van sijnen tijde te bobē gingh / vanden Coningh Periander van Corinthen seer hemindt wiert / by den welcken als hy hem een tijdt langh onthouden hadde / is hy van daer gherepft nae Sicilien, ende boozts nae Italien om de Landen te besien : In de welke / als hy met sijn konste veel Gelts gewonnen hadde / heeft hy booz hem genomen weder nae Corinthen te trecken / ende heeft sich der halben / omme des te beter verseeckert te wesen / begheben in een Schip dat tot Corinthen t'huys hoorde: Die hem blijdelijck innamen / als wel wetende dat hy groote Schatten by hem hadde / die sy hem hoopten te benemen : Als dan het Schip diep in Zee gekomen was / heeft de Schipper te samen met de Bootsgesellen raedt ghepleeght om Arion te dooden / twelck hy merckende / soo sy ghereetschap maechten om dat int werck te stellen / heeft hij alle sijn Schatten obergegeven / alleenlick seer denoedigh bidde dat sy sijn leben wilden verschoonen : Door dit sineechen heeft hy haer een weynigh beweeght / doch niet verder als dat sy haere handen aen hem niet souden schenden : Maer gheboden hem dat hy van stonden aen inde Zee soude springhen / den Man, die hier dooz niet weynigh verbaest was / nu alle hope van behouderisse verlozen hebende / heeft ten laetsten alleenlick versoecht / dat al eer hy sich inden doot begaf / alle sijn kleederen moghte aentrecken / sijn Harpe metter handt nemende / ende een trooste-

lick Liedeken / om sijn druck wat te waertigen / daer op moghte spelen. Al-hocwel de Schippers wzeet ende onmenschelick waren / soo hebben sy ebenwel dies niet teghenstaende haer oogen daer toe gheleent / ende toe-gelaten het gene hy versoecht : Als hy dan nae sijn oude wijse ghekleet / omgozt / ende verciert was / staende op het opperste boort des Schips / songh hy onder sijn Snarenspel een Liedeken met een verheben stemme / datmen op het Griex Orthion noemt / ten laetsten / het Liedeken by naeten epnde weseude / is hy met sijn gewaet ghelijck hy stont en speelde / van boben neder inde Zee ghesprongen : de Bootsgesellen / die aen sijn doot niet en twijfselden / hielden den cours die sy begost hadden / doch daer geschiede een nieuwe ende wonderlijcke saecke : Want daer is schielick een Dolphijn up de grondt op komen / swimmen / die haer begaf onder den Harpslagher Arion, dewelcke noch op het water blottede / ende heeft hem op haer rugh / die een weynigh boben 't water upstact / ontfanghen / boerende hem ongheguetst / sonder schade te Tenaron, een Stadt int Coninckrijcke van Sparta, aen Lant : van waer Arion te Lande-waerts nae Corinthen gerepft is : Ende als hy daer ghekomen was / heeft hy booz den Coningh Periander verhaelt alle het ghene hem bejeghent was. Den Coningh heeft sijn woorden niet veel ghesloofs ghegeven / maer hem in baster bewaringhe doen stellen / als of hy gekomen was om hem te bedriegen. Daer nae den Schipper met de Bootsgesellen die nu al t'huys ghekomen waren / by hem ontboden hebende / braeghde hy hun hoe Arion den Harp-slager al boer / en of sy niet van hem vernomen hadden /

hadden? hier op gaben sy tot antwoort dat sy hem in Italien ghelaten hadden doen sy van daer scheyden / dat hy welbarende was / dat hy aldaer den tijdt niet geneuechten oberbracht / ende dat hy in liefstallighepdt / Gelt ende rijckdommen seer oberbloedigh was. Tusschen dese redden is Arion met sijn Harpe ende Harcederen / met de welke sy hem inde Zee geworpen hadden / van achter een Capijt / daer hy verborghen was / boort geireden : De Schippers verslagen ende metter daedt oberwonnen zijnde / hebben het schelmstuck niet durven ontkenen / waer ober sy nae haren verdienden loon een ander ten Exempel gestraft zijn.

TEN tijde des Keisers Augusti quam in het Mey Lucrinum in Mare Morte genaemt liggende in Campanien, een Dolphijn / die een Jonghelingh / welke hem met broot aenghelockt hadde / seer beminde / ende allerhande teekenen van liefde thoonde die hem moghelick waren. Want hy scheen te lusteren nae de stemme des Jonghelinghs / ende wiert soo gemeen met hem / dat hy hem op sijn rugghe ghelijck als te Peerde liet sitten / ende sijn scherpe vinnen intrekkende / die hy ghelijck als in een koocher op-stack / op dat hy het teere vel des Jonghelinghs niet soude quetsen / droegh hy hem in sulcker boeghen upt de boortsepe Haven door de bolle Zee / tot boort het Schoof van Pouzzol, welke plaetsen ontrent neghen mijlen van den anderen gelegen zijn / ende bracht hem daer na van daer wederom t'huys : tot welck spectacul niet alleen de Stadt Romen, maer oock sy nae gantsch Italien upt liepen om te sien. Want op wat tijdt vanden dagh desen Jonghelingh hem riep / hoe seer hy oock verborghen moghte wesen / quam hy strax te boortschijn / (want de Dolphijn in sielhepdt niet alleen de Zee-dieren / maer oock de Vogels verre te boben gaen / rasscher boort

blieghende als een Vijl van een Boogh) ende ontfingh dan sturckens broodt upt de handen vanden boortseperden Jonghelingh / hem voerende daer hy wesen wilde. Dit duerde eenige Jaren langh / tot dat eyndelick desen Jonghelingh sieck gheworpen zijnde / oberleet : Ende als den Dolphijn naer ouder gewoonte dagelicks hem ontrent de boortsepe plaetse berthoonde / ende den Jonghelingh die hem aldaer gheloon was te verwtachten nergens vernam / thoonde hy groot misbaer / ende is nae weynigh daghen van rouwe ghestorben : De gene die op dese sake acht sloegen / namen den Dolphijn die op 't Sirant doodt lagh ende begroeben hem by den Jonghelingh.

In 't Jaer 1532. den 7. Martij is een siechte Vrouw in Assyrien van eenen schoonen jonghen Sone gelegen / wiens ooghen glinsterden ende tanden blinkten. Doen hy ter aerden quam was Hemel ende Aerde seer ontfelt. De Sonne scheen des middernachts als hadde het middagh gheweest / ende was op den middagh soo dunster / datmen van den middagh tot den abort niet eene stecke in dat gantsche Landtschap en sagh. Daer nae saghmen de selve / doch in andere gedaente / niet verscheyden nieuwe Sterren / die hier ende daer door den Hemel swierden. Boben het Huys daer het kind wiert gebozen (boben verscheydene andere wonder-tepkenen) ist vyer upt den Hemel gevallen / dat bele lieden doode. Nae den Clippis der Sonne is een schrickelijck ongeweerte in de lucht gheresen : daer nae vielen Peerlen vanden Hemel. Des anderen daeghs saghmen eenen vyerighen Draecke door het gantsche Landtschap blieghen. Daer verscheen daer-er-boben eenen nieuwoen Berggh / die veel hoogher dan de andere was : welchen Berggh terfont in twee is gespleten / ende in het midden des selven wiert eene nieuwe Colonne ghewonden / daer secker Griec schrijft op

font/ beduydende dat het eynde des we-
relts naechte: daer nae wiert een stem-
me in de lucht ghehoort/ enen pegelijc-
ken vergmanende sich te bereyden. Het
kindt twee Maenden oudt zijnde/begon
als een jaerigh Man te spreucken / ende
maeckte sich selbe met vele illustien ende
begochelinghen een goedit aensien by de
menschen / soo dat het selfs als Godt
wiert aenghebeden: Ende wiert eynde-
lijck behonden dat het enen boosen geest
was/ die sonderlinghe kraecht der dwa-
linghe door dat gantsche Landtschap
hadde.

Enen goeden geleerden Man hadde
in sijne jenght/ tot Thouloufen stu-
derende / twee reysen in de Pyrenesche
Bergen ghedaen: beyde de reysen was
het schoon weder / ende hy hadde op
eenen hoogen ende wijden top van eenen
Bergh / in het by-zijn van vele andere/
een seer oudt fatsoen ende maecksel van
eenen Altaer ghesien: in de steenen des
selben stonden seer seltsame Characte-
ren. Daer waren om den selben veel
Herders ende Boeren / die haer ver-
maenden ende baden den selben niet aen
te raecken; maer anders dien soo nae
ende by te besien als sy wilden: want
aengheraecht zijnde / soude daer eene
grootte veranderinghe in de Lucht wyt
ontstaen. Daer staet enen Monich/die/
terwijl den dat sijne mede-reysers de Her-
ders ende Boeren op-hielden met pra-
ten/ den Altaer heeft gheraecht. Ter-
font wort de Lucht duyfster/ den Don-
der rollet/ den Blixem schietet: de Mo-
nich met de andere stelden t op den loop;
maer eer sy van den Bergh zijn ghe-
raecht / zijn sy nae vreeselijcke weer-
lichten ende onweerrighe buyen / tot op
haer naechte lijf bereghent: De Her-
ders ende Boeren jaeghden haer daer-
en-boven met heghels/ heyen/ ende sin-
ghers nae. In de tweede reyse raechte
oock enen Student den selben Altaer/
ende het selbe is hem wederbaren.

Men seghe datter enen Edelman
van goeden gheslachte (doch quaet
van leben) in Beperen was/ die nae het
overlijden sijner Vrouw seer trooste-
loos alleen leefde. Als hy nu sonder op-
houden treurde ende weende / is sijne
Vrouw (als men seghe) van den doo-
den opghestaen/ ende heeft tot hem ghe-
sepdt: Dat sy wel eens den loop hare
lebens/ haer van de Natuere ghegeven/
hadde volbracht / doch dat sy door sijne
lastigheyt ende gheduerigh keramen we-
der tot hem was ghekomen / niet bebel
van Gode / dat hy op die boozwaerde
noch enen tijdt met haer soude leven/
dat hy haer weder in de Kercke booz-
den Priester soude trouwen / aenghesien
het eerste Houtwelijch door den doot was
ghebroochen ende ghescheyden/ ende dat
hy sich booztaen van die lasterlijcke
scheld-woorden soude vermijden/ om de
welcke sy hem was ontnomen / ende
hem weder soude ontnomen worden soo
haest als hy den laster-in-ondt weder
open dede. Dit gheschiet zijnde/ heeft sy
weder hare huys-sorghe als bozen aen-
genomen / ende heeft hem eenighe kin-
deren gebaret; doch is altijd seer bleeck
gheleben: Maer hy nae vele Jaren
eens des avonds droncken t huys ko-
mende / ende de Dienstaeght onbe-
hoorlijck aenspreckende / is sy verdwie-
nen / ende heeft hare kleederen stijf ober-
eynde tegen de kiste/ daer sy appelen wyt
soude halen/ laten staen/ sonder meer ge-
borden te worden.

Buchananus verhaelt / dat Jacobus
vierde Koningh van Schotlandt in
het Jaer 1500. of daer ontrent/ Henri-
cum den VIII. Koningh van Engelant
hadde upgedaeght/ ende met sijn Hez-
leghe nae hem toe troeck. Als hy onder
weghe inde Kercke tot Linnuch was
om Desperen te hoozen/ sagh men enen
ouden Man hornen; rotsachtigh van
hazze zijnde (dat hem tot op de schoude-
ren hingh/) het woort des hoofts was
hael/

bael/ hy was sonder hoedt/ hadde eenen
blauwen Tabbart aen/ met eenen lin-
nen riem gegozdt/ was statigh ende aen-
senelijck van weesen: Hy begeerde den
Koningh te sprecken/ dringhende door
het volck dat hem ruynte moest maec-
ken / ende sonder meer Ceremonien te
maken/ quam hy op des Koninghs stoel
leenen / ende seyde tot hem : Heer Ko-
ningh ick ben tot u ghesonden, om u te
waerschouwen dat ghy te rugghe fonder
keeren/ sonder voordert te trecken. Soo
ghy mijne waerschouwinghe veracht het
sal u suer op breecken, ende niet alleene
u, maer oock al de gene die met u sullen
wefen. Daer en-boven is my belast u te
segghen, dat soo ghy al te vry met de
Vrouwen om-gaet, haren raedt volghen-
de, dat het uwe eeuwige schande, ruijne,
ende ondergangh sal wesen. Dit gheseyt
hebbende / boeghde hy sich onder het
volck. Den Koningh dede desen ouden
Man soecken als de Desperen upt wa-
ren / maer hy en was niet te vinden;
ende dat noch meer aen te mercken is/
bele van de ghene die hem sijne remon-
strantie ende aensegginghe hadden hoor-
ren doen / ende gaerne meer bescheyts
van hem hadden ghehoort / en hadden
niet kunnen sien waer langhs dat hy
was verrocken. De Koningh den
raedt van sijn booznaemste Heeren ver-
achtende/ ende met sijn boozneme voort-
barende/ heeft de Engelschen slagh ghe-
lebert/ alwaer hy met den booznaemsten
Schotschen Ebedom is gebleven.

Corts vooz den slagh die Ludovicus
De tweede/ Coningh van Hongarien,

Die meer dergelijcke Gheschiedenissen begeert, lese de
Winterfche Avonden.

teghen den Turck hadde / was hy te
Buda. De Doorten des Casteels (als
de wijse is) waren ghesloten terwijlen
dat hy sijn noemnael hielt. Daer hoort
eenen in menschen ghebaente / doch
gantsch misnaecht ende kreupel / die
begint te roepen dat hy den Koningh
begeerde te spreken / den welcken hy sa-
ken aen te dienen hadde die grootelijcks
des Koninghs welbaert / ende den wel-
standt van het gantsche rijcke aengin-
ghen. Men maechte daer eerst gheen
werck af; doch hy begon soo luyde te
schrepen ende kroyten / biddende dat men
den Koningh sulcx dadelijck soude aen-
segghen / dat eenighe van de Garde/ of
Wilt-wacht/ door dat geduerigh roepen
betweeght zijnde (als oock om hem quijt
te worden/ alsoo hy protesteerde ende be-
rupghde dat hy niemant van den Ko-
ningh selbe en wilde sprecken) seyden
sulcx den Koningh aen. De Koningh
beval eenen van sijne fraepste ende koste-
lijckste Hobelinghen sich te ghelaten als
of hy de Koningh ware/ ende dit secreet
te hoozen. Maer de kreupel seyde hem
terstont : Ghy en zijt de Koningh niet,
ick en hebbe u niet aen te seggen: Ende
nu den Koningh soo weynigh wercks van
my maecht dat hy my niet en wilt hoo-
ren, gaet seght hem dat hy seer haest sal
om-komen. Dit seggende verdween hy
vooz harer aller ooghen. Den Hobe-
lingh/ de wacht/ jae den Koningh selbe/
daer geen acht op nemende/ waren haest
daer nae (te weten / in het eynde van
April 1526.) in het eynde hares le-
vens.

Ordonnantie der Boden.

Alle Koopmans Boden sullen ghehouden zyn op hare gesette daghen te repen/ soo wel des Winters als des Somers / 'tzv daer een Bode van haer respectie plaetsen gekomen is ofste niet/ ende haren gesetten tijdt niet laten passeren/ ten zy met consent van de Overruden.

's Maendaegs. Enckel Brief-loon.
Op Antwerpen vier stuyb.

Dingdaeghs.

Zeelandt drie stuybe.

's Hertogenbosch drie stuybe.

Geulen vier stuybe.

Lupck vier stuybe.

Aken vier stuybe.

Op Maestricht vier stuybe.

Wesel drie stuybe.

Debenter drie stuybe.

Zutphen twee stuyb.

Leenwaerden drie stuybe.

Woensdaeghs.

Op Hamborgh vier stuyb.

Embsden drie stuyb.

Groeningen drie stuyb.

Donderdaeghs.

Op Antwerpen Idem.

Cleef drie stuyb.

Goch drie stuyb.

Vrydaeghs.

Op Zeelandt Idem.

Hilweghen drie stuyb.

Den Grave drie stuyb.

Debenter Idem.

Zutphen Idem.

Saterdaeghs.

Op Hamborgh vier stuyb.

Geulen vier stuyb.

Aken vier stuyb.

Lupck vier stuyb.

Op Maestricht vier stuyb.

's Hertogenbosch drie stuyb.

Wesel Idem.

Gent ses stuybe.

Walstrandt ses stuybe.

Breda drie stuyb.

Gornichum.

Dozt alle vier dagen een Bode.

En enckel Brief sal mogen wegen een loot/ met uytflach benede een biereudeel loots.

Twee loot weghende/ sal betalen ander-

half port. Drie loot weghende/ dubbel port. En soo hoog elck loot half enckel port.

Gelt port.

Van Antwerpen een quart per cento Silber-geldt.

Van Zeelandt een quart per cento.

Van Hamborgh een half per cento.

Van Dantzick een per cento.

Van andere plaetsen naer advenant.

Ende van Gout half port.

Van Juweelē, Parlen, of andere kostelicheden, salmen betalen het ordinaris Gout port, tot sulcken pryse alst den selder sal taxeren, of tot pryse alsmen metten Bode sal konnen accorderen: of by faute van accoort, tot uytspake van eē der Overluyde.

Ter Ordonnantie vande E. Heeren Burgermeesteren deser Stede Amsterdam.

ORDRE

Wanneer de Beer-schepen ende Beer-schuyten baren.

Op Haerlem.

De eerste Schuyt baert het heele Jaer dooz mer het opgaen vande Boom. Vanden eersten April tot den eersten October baert de tweede Schuyt ten half negenen bande Papen-brugh. De derde Schuyt baert het heele Jaer dooz ten half elden bande Papen-brugh. De vierde Schuyt ten een uren bande Papen-brugh.

Des Winters, vanden eersten October tot den eersten April baert de tweede Schuyt ten negen uren bande Papen-brugh / en de terte ten twaelf uren. De Vinne-Schuyten baren alle uren.

Op Leyden.

Op de Somer/ smorgens ten vijven/ ten half negenen/ ende ten half twaelveren van het Beer, ende naer Alder-hepligen ten half achten/ ten half neghenen/ ende ten half elden de jonghste Kage.

Nota. De Schipper gaet een half ure nae dat de Schuyt af-gebaren is/ om de Brieven te berwachten.

Op Wrecht.

Tot den 15. Septemher alle daghen 3. Schuyten/ een ten 7. uren/ een ten 11. uren/ ende een ten 1. uren. Van den 25. Septemb. tot den 15. Maert 2. schuyte/ een ten 8. uren/ ende een ten 1. uren. En voortz alle avonden alffer Dacht is.

Op Gouda.

Alle naemiddaegs een Schuyt/ oock wel meer/ naer datter Dacht komt.

Op Rotterdam.

Alle daghen des middaeghs ten half
twaelben ten minsten een Schuyt.

Op Schiedam.

Alle Maendagē een schuyt ten 12. uren.

Op Delft.

Alle dagē een schuyt smidd. ten 12. uren

Op 's Gravenhage.

Alle dagē een schuyt smidd. ten 12. uren.

Op Alckmaer.

's Maendaegs een schuyt ten half ne-
genen/ een ten half twaelben/ de lesse ten
half drien. Dings daegs/ Donnerdaegs/
en Saterdaegs/ een te half 9. een ten half
twaelben. Doozts alle daghen een ten
half negenen. De Schipper gaet een
half ure daer nae van 't Deer.

Op Edam en Monickendam.

Alle dagen drie Schuyten/ te weten :
ten elf uren een/ ten twaelf uren een/ ende
de lesse ten een uren. Ter selver ure mede
op Monickendam.

Op Purmerent.

Alle middaeghs ten 12. uren een schuyt.

Op Weesp.

Alle middaeghs ten 12. uren een schuyt.

Wanneer de Deer-schepen baren.

Op Hoorn.

Alle dagen drie schepen/ smozgens een
ten half achten/ d'ander ten 10. uren/ en
de derde tsabonts met Boomsflupten.

Op Enckhuysen.

Alle dagē 2. schepē/ d'eerste smozgens
ten 8. uren/ en d'ander met Boomsfluptē.

Op Naerden.

Alle dagen een Schip/ 's middaeghs
tusschen elf ende twaelf uren.

Op Amerfoort.

's Maendaegs smozgens ten 9. uren/
insgelijc Dingsdaegs/ Donnerdaegs/
en Saterdaegs op de selve ure smozgens

Op Swol.

Alle avondē een Schip naer het luy-
den bande Doort- klock.

Op Campen.

Mede 's avonts nae het luyden van-
de Doort-klock.

Op Harderwijk.

Insgelijc 's avonts.

Op Dordrecht ende Rotterdam.

Alle vier daghen pzeijs een Winne-
lants-vaerder.

Ordinaris verlangen ende verkorten vande Poort-
klock tot AMSTERDAM.

Verlanghen.

Den 22. Januarij 's avonts ten half vijben/ smozgens ten half sebenen.
Den 8. Februarj 's avonts ten vijben/ smozgens ten ses uren.
Den 24. Februarj 's avonts ten half seffen/ smozgens ten half seffen.
Den 14. Martij 's avonts ten seffen/ smozgens ten vijf uren.
Den 28. Martij 's avonts ten half sebenen/ smozgens.
Den 10. April 's avonts ten sebenen/ smozgens ten half vijben.
Den 22. April 's avonts ten half achten/ smozgens.
Den 7. May 's avonts ten achten/ smozgens.

Van het verkorten.

Den 8. Augusti 's avonts ten half achten/ smozgens.
Den 25. Augusti 's avonts ten sebenen/ smozgens ten vijf uren.
Den 9. September 's avonts ten half sebenen/ smozgens ten half seffen.
Den 21. September 's avonts ten seffen/ smozgens.
Den 3. October 's avonts ten half seffen/ smozgens ten seffen.
Den 21. October 's avonts ten vijben/ smozgens ten half sebenen.
Den 6. November 's avonts ten half vijben/ smozgens ten sebenen.

Nota. Op den 8. Augusti wert de Haerlemer-poozt geopent tot half thienē.
Den 25. dito wert de S. Anthonis-poozt/ de Reguliers-poozt/ Heplige-weghs-
poozt/ ende de Stadts Herbergh geopent tot half thienē.

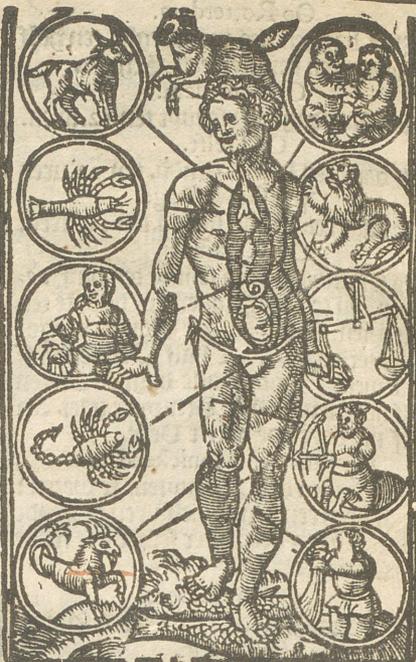
Verklaringe van desen Almanach.

Nieuwen stijl.	Ouden stijl.
Dit is het Jaer nae de gheboorte onses Heeren Jesu Christi 1638.	Idem.
Naer de scheppinge der Werelt 5587.	Idem.
Naer de Dilubie oft Sundt-bloet 3931.	Idem.
Naer de Cocht der kinderen Israels uyt Egypte 3135.	Idem.
Naer de Moort des Princen van Orangien 54.	Idem.
't Gulden getal is 5.	Idem.
Der Sonnen Circkel 23.	Idem.
Kroomtsche Indictie 6.	Idem.
d' Epacta 15.	25.
Sondaeghs Letter C.	G.
Vasfelavont den 16. Febr. 6. Februar.	
Paeschen den 4. April. 1. April.	
Hemelb. Chri. de 13. May. 10. May.	
Pingster den 23. May. 20. May.	
Advent den 28. Decemb. 2. Decem.	
Bleesch-tijt 7. weke 2. dage.	6. wek. 6. d.

Beduydenisse der Teecken en staende in desen Almanach.

 Dit beduyt Jaer-merckten.	 Dit beduyt Heerde en Beeffe-merckten.
 Dit betekent Nieuwe Maen.	 Dit betekent 't eerste quar.
 Dit betekent Volle Maen.	 Dit betekent 't leste quart.

Dit Jaer sullen vijf Eclipsen gesien worden / drie aende Son / ende twee aen de Maen. De eerste aende Son / op den 15. Januarij nieuwen stijl / en sal gesien worden in Persien / Indien / Tartarien / en China. De tweede aende Maen / de 26. Julij nieuwen stijl / en sal haer in 't Weste vertoonen. De derde aen de Son de 11. Julij / sal haer Westelick van ons vertoonen. De vierde aende Son de 5. December / sal gesien worden ontrent de Super Polus. De vijfde aen de Maen den 21. December / en sal haer in onsen Horizont vertoonen.

Aries regeert het Hoofd. Libra de Lenden.
 Taurus den Hals. Scorpio de Schamelh.
 Gemini de Armen. Sagittarius de Ogen.
 Cancer de Borst. Capricornus de Knien.
 Leo het Herte. Aquarius de Schenen.
 Virgo 't Angelwant. Pisces de Voeten.

Vande Water-ghetyden.

Als de Maen nieu oft vol is / soo ist hoogh Water des abonts ende morgens tot Amsterdam / Rotterdam / booz de Mase / ende tot Ziericre / te drie uren.
 Tot Hoorn / Enchuyfen / Embden / Groeningen / booz de Weser en Elbe / te twaelf uren.
 Tot Velsiel / te twaelf uren.
 Booz de Hofter ende Wester Eems / te 12. uren.
 Booz t Dnie en alle Custen van Dnie kant / te 9.
 Ter Goude ende Antwerpen / te ses uren.
 Te Dozt en Sparendam / te vier uren.
 Tot Blissinghen / Armuyden / ter Weer / ende te Sluys in Vlaenderen / te een uren.
 Tot Middelburgh / te twee uren.
 Alle quartieren van de Maen ist op de booz / noemde plaetsen leegh water op de selve uren.
 Nota. De Franckische Paesch / Mis wort ingeluyt op Sondagh booz Palm. De Herfst / Mis Sondaeghs booz / Marie gheboorte / soose komt op Maendag / Dingdag / of Woensdag / Maer komt die op Donnerdag / Wydag / of Saterdag / soo wortse Sondaeghs daer nae ingeluyt / althor nae 't oude stijl.

